

কবি আৰু কবিতাৰ
অনন্ত যাত্ৰা

সংস্কৃত কবিৰ
সংস্কৃত কবিতা

অষ্টম খণ্ড

প্ৰস্তুতি
সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন
গুৱাহাটী, অসম

জোনবাইলৈ যোৱা প্ৰথম কবিতা অসমীয়া হওঁক
সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা

প্ৰস্তুতি
সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

ৰূপালীম পথ, সাউকুছি, গুৱাহাটী-৪০

ফোন : ৯৯৫৭৮-৮৪৪০০, ৯৬৭৮০-৭০৭৭৬

Regn No. RS/KAM(M)/263/U/152 OF 2019-2020

Website : www.sanskardhwani.org, E-mail-sanskardhwani@gmail.com

সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা

Sahasra kobir Sahasra kobita

– a collection of Assamese poems by Sanskardhwani Foundation.

Guwahati, Assam

Regn No. RS/KAM(M)/263/U/152 OF 2019-2020

Website : www.sanskardhwani.org, E-mail-sanskardhwani@gmail.com

---

©

প্ৰথম প্ৰকাশ : জুলাই, ২০২২

প্ৰচ্ছদ : সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

ই-মুদ্ৰক : সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

জোনবাইলৈ যোৱা প্ৰথম কবিতা অসমীয়া হওঁক
সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা

পৰিকল্পনা আৰু পৰিচালনা
হিতেশ গোস্বামী

পৰিচালনা সহযোগী
গুনীন ফুকন

বিপণন
স্পন্দন বৰঠাকুৰ

পৃষ্ঠপোষক
হিতেশ গোস্বামী

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন
এটি পঞ্জীয়নভুক্ত বেচৰকাৰী সামাজিক অনুষ্ঠান
E-mail: sanskardhwani@gmail.com
Website : www.sanskardhwani.org

সম্পাদনা সমিতি

মুখ্য সম্পাদক
হিতেশ গোস্বামী

কাৰ্যবাহী সম্পাদক
উৎপল গোস্বামী
ড° ভাৰ্গৱজ্যোতি চহৰীয়া

সন্মানীয় সম্পাদক মণ্ডলী

জোন বৰা
এছ আহমেদ
ৰঞ্জনা পাঠক
চবিন চন্দ্ৰ নাথ
ব্ৰজেন কাকতি
উষামনি শইকীয়া
মৌচুমী ৰাজখোৱা
আৰিফা হুছেইন বৰা

অলংকৰণ
হিতেশ গোস্বামী

সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা গ্ৰন্থখনৰ সম্পাদনা সমিতিলৈ আমন্ত্ৰিত

সন্মানীয় সহঃ সম্পাদক মণ্ডলী

দৈব্য নাথ
হিৰণ্য লয়
পৰিহাৰ শৰ্মা
ৰাহিদা খানম
জুৰিমনি মুদৈ
কমলাক্ষী বৰা
ৰূপা বৰা দাস
বিপুঞ্জয় বৰুৱা
মনোৰঞ্জন বৰা
উত্তম কুমাৰ দত্ত
গৌতম মালাকাৰ
পুলেনৰাজ ডেকা
কাজললতা মেধি
অশ্বিনী তালুকদাৰ
পল্লৱী গগৈ (ইণি)
মানসী বৰুৱা দেৱী
ডালিমী কুলাধিপতি
কিশোৰকুমাৰ কলিতা
বৰ্ণালী ডেকা বৰঠাকুৰ
প্ৰতিভা ভাগৱতী শৰ্মা

সন্মানীয় সমন্বয়ক মণ্ডলী

অঞ্জু দেৱী
মিণ্টু দাস
প্ৰণব দাস
লিলি বৈশ্য
দিপলু শৰ্মা
মৰমী মুদৈ
শিখা চৌধুৰী
সুজাতা মেধি
বশিষ্ঠ কলিতা
উপেন ডেকা
দীপা শইকীয়া
হিৰণ্য মজুমদাৰ
জাহাঙ্গীৰ আলম
ৰিংকু দেৱী বৰ্মন
চোনিয়া মুক্তিয়ার
মামনি পাটোৱাৰী
হৰমোহন কলিতা
পংখীকাজল কায়স্থ
পলৱিকা চৌধুৰী মহন্ত
সংগীতা শইকীয়া পাঠক

অলংকৰণ
সহযোগী সম্পাদক
অঞ্জন ডেকা
চিণ্টুমনি শইকীয়া

সূচীপত্ৰ

ছেপিও চেঞ্চুৰেল / মুকুট শৰ্মা ১৫	যুদ্ধ নালাগে আমাক
ক'বোনাবো আছে অমোঘ নিদান / আমিনুৰ বহমান ১৬	/ চেয়দা মিনাৰা বহমান ৪৩
ময়ূৰৰ সংসাৰ / ডাঃ চফিক আলেমা ১৭	তোমালৈ মোৰ শেষ চিঠি / আব্দুৰ বশিদ ৪৪
এদিন বহু শব্দ মৰি	আহিবা নে ? / ড° মহঃ ছহিদুল ইছলাম ৪৫
থাকিব / লভিতা মেধী ১৮	আনন্দৰ অশ্ৰুধাৰা / ববিতা বৰ্মণ ৪৬
ৰুদ্ধ নহয় মোৰ কণ্ঠ / আলমিনা পাৰবীন ১৯	জীৱন জীৱন বৰ অনুপম / মনালিচা পপি শইকীয়া ৪৭
নামি অহা বাটেৰেই / পাপৰি দেৱী ২০	সোণালী শৈশৱ / বকুল সূত ৪৯
বাটে-বাটে / গিৰিজা শৰ্মা ২১	তুমি আৰু মই / শেৱালী হাজৰিকা ৫০
আজিও এচেৰেঙা ৰ'দৰ হেঁপাহ / বৰষা গগৈ ২২	বন্ধুত্ব / বিশ্বজিৎ সূত ৫১
সন্ধান / ৱাহিদা বহমান (মমি) ২৩	নদী আৰু নাৰী / মৌচুমী বৰঠাকুৰ গোস্বামী ৫২
বিপ্লৱ এটাৰ বয়স কিমান! / ৰৌচন আলী ২৪	ম'স্কি / নিৰ্মিতা বৰগোহাঁই ৫৩
এন্ধাৰৰ আলাপ / মঞ্জিৰা শৰ্মা ২৬	জীয়া মানুহ / মফিদা বেগম ৫৪
কোন তুমি / ৰমেন দাস ২৭	শ্মশান / জয়শ্ৰী ভট্ট ৫৫
পথৰুমাটে বিঙিয়াই / তাহেৰউদ্দিন আহমেদ ২৮	দেশপ্ৰেম / অজয় কিশোৰ কলিতা ৫৬
বান্ধুয় / ৰূপালী মিশ্ৰ গোস্বামী ৩০	মৃত্যুঞ্জয়ী / চফিকুল ইছলাম ৫৮
প্ৰতিযোগিতা/ নিশা চক্ৰৱৰ্তী ৩১	অৰুন্ধতী / অনিমা তালুকদাৰ দত্ত ৫৯
স্বাধীনতা এতিয়া কিমান দূৰ সত্য / বৰ্ণালী আৰন্ধৰা গগৈ ৩২	মই ৰজাৰ ইতিহাস হ'ব খোজো / ত্ৰিদিৱ চৌধুৰী ৬০
অবনৰীপৰীয়া কনেংজনী/ বিশ্বজিৎ ডি চেতিয়া ৩৩	পৰিবাৰ / মেৰাজ ৱাচিকুৰ বহমান ৬১
অবুজন হৃদয় / লক্ষ্যজ্যোতি শৰ্মা ৩৪	নাহৰৰ সুবাস / অণু দেৱী ৬২
মন যায় / পল্লৱ কুমাৰ বৰা ৩৫	সাৱধান / চমক কুমাৰ ৬৩
তোমাৰ পৰশ / আঞ্জুমা বেগম (ববি) ৩৭	সূৰ্য্য / অঞ্জনা বৰুৱা ৬৪
অন্বেষণ / মামণি বৰুৱা বৰা ৩৮	ইয়াত এখন চহৰ আছিল / বিপুল শৰ্মা ৬৫
সজীৱিত প্ৰাণ / সৰোজিনী বসুমতাৰী ৩৯	শুকুলা চাদৰখন / পল্লৱী গগৈ ইনী ৬৬
কলংকিত ৰাধা / শ্বেলী ৪০	কি উত্তৰ দিবি অ' প্ৰজাপতি / মীৰা ৰাজখোৰা ৬৮
চৰিত্ৰ গঠন / অশ্বিনি কোঁৱৰ ৪১	তুমি মোৰ কবিতাৰ নাম / সত্যজিত গগৈ ৬৯
বসন্তৰ আগমন / মোঃফুলবৰ আলী ৪২	'দুখৰ আল্পনা' / প্ৰাণজিৎ ৰায় চৌধুৰী ৭০
	এমুঠি জোনাক বিচাৰি / মনীষা শইকীয়া (বানী) ৭১
	মা / ব্ৰহ্মদেৱ গোস্বামী ৭২

কবিতা / অৰ্পিতা লাহন চেতিয়া ৭৩
তাইৰ খোদিত ভাষ্কৰ্যবোৰ / হৰেন দুৱৰা
৭৪
আলি আঙয়ে লুগাং
/ লারণ্য ৰাণু ফুকন ৭৬
দ্রৌপদীৰ আত্মগাঁথা / কল্যাণী দেৱী
গোস্বামী ৭৭
চাদৰ / ৰীতা বৰুৱা ৭৮
অনন্তধামলৈ আমন্ত্ৰণ / ৰিণ্টি শৰ্মা ৭৯
যি বাটেৰে তেওঁ আহিছিল / ৰীতা ৰাণী
মালী ৮০

আপুনি মোৰ প্ৰেমত
নপৰিব / ৰীণু বৰঠাকুৰ ৮১
চিনিক / ৰবুল দাস ৮৩
হাঁহিৰ আঁৰৰ ব্যাথা / মুনমী স্নিগ্ধা গুঞ্জন ৮৪
গান গায় ভালপোৱা ছোৱালীজনীৰ দেশলৈ /
পংকজ জইসী ৮৫
বানে গৰকা গাঁওখনি / সুমিত্ৰা দাস ৮৬
ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি / অনুপম দাস ৮৭
চশমা / কিৰণ দাস ৮৮
আমি এজাক ধৰিতা / কাঞ্চন সাউদ বৰা ৮৯
আলহি-আথানি স্বপ্ন আৰু জীৱন / শংসাকৰ
বৰুৱা ৯০
কিয় প্ৰকাশ কৰি থাকিব লাগে বাৰে বাৰে /
বসন্ত নিবিড় ৯১

সম্পাদকীয় কলম

জোনবাইলৈ যোৱা প্ৰথম কবিতা অসমীয়া হওঁক

অসমীয়া কাব্য-সাহিত্য অসমীয়া জাতিৰ এক ঐতিহাসিক কাব্যিক দস্তাবেজ। জাতিটোৰ চিন্তা-চেতনা প্ৰকাশৰ অন্যতম “মৰ্যাদাপূৰ্ণ মাধ্যম”। ইয়াৰ পৰিসৰ, প্ৰসাৰ আৰু গতানুগতিক জীৱনত থকা অপৰিসীম প্ৰাসঙ্গিকতাৰে অসমীয়া সাহিত্য সাগৰসদৃশ গভীৰ, বিশাল আৰু বিস্তৃত।

ভক্তি দৰ্শন, আধ্যাত্মিকতাবাদ, প্ৰকৃতি, সৌন্দৰ্য্য, প্ৰেম-ভালপোৱা, বিৰহ-বিচ্ছেদ, সংস্কাৰ-সংস্কৃতি, দৰ্শন-পৰম্পৰা, ইতিহাস বিৱৰণ, লোককৃষ্টি, শিক্ষা, সমাজনীতি, ৰাজনীতি, জ্ঞান-বিজ্ঞান, দৈনন্দিন বিষয় ইত্যাদিৰ সমাহাৰেৰে অসমীয়া কবিতা এক স্বয়ং সম্পূৰ্ণ “কাব্যিক দৰ্শন”।

হেম সৰস্বতীৰ ‘প্ৰহ্লাদ চৰিত’, মাধৱ কন্দলীৰ ‘সপ্তকাণ্ড ৰামায়ণ’, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ “কীৰ্তন ঘোষা”, শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱৰ “নামঘোষা” গোপাল মিশ্ৰৰ “ঘোষাৰত্ন” কবিৰত্ন ভট্টদেৱৰ হুং-মন্দিৰ স্পন্দিত কৰা সৃষ্টিৰাজি’, পৰৱৰ্তী সময়ৰ হেম বৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, ৰঘুনাথ চৌধুৰী, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, নৱকান্ত বৰুৱা, ভূপেন হাজৰিকা আদিৰ হৃদয় প্ৰসূত কবিতাৰাজিয়ে অসমীয়া কাব্য সাহিত্য তথা অসমভূমিক বিশ্ববন্দিত কৰি ৰাখিছে। মহাপুৰুষ জনাৰ “কৰতল কমল, কমল দল নয়ন” নিঃসন্দেহ বিশ্বৰ একক আৰু অনন্য সৃষ্টি।

কবিতাই ভাষা, ব্যাকৰণ আৰু শব্দৰ শুদ্ধতা আনে, মৌনতাৰে চন্দৰ নিজৰা বোৱাই জাতিৰ চিন্তা-চেতনাক প্ৰসাৰিত কৰি সৃষ্টিৰ অমৃত সন্ধান কৰাত সহায় কৰে।

অপৰিসীম বিষয়ৰ উপাদান আৰু বহুবোৰ শ্ৰেষ্ঠতম কাব্যৰত্নৰ সৃষ্টিৰে অসমীয়া জাতিৰ চিন্তা-চেতনাক বিশ্ববাসীৰ সন্মুখত প্ৰতিফলিত কৰিব পৰাকৈ অসমীয়া কাব্য-সাহিত্যৰ ভঁৰাল বিশ্বমানৰ কবি আৰু কবিতাৰে ভৰপূৰ আৰু চহকী।

এই কাব্যগ্ৰন্থখনৰ জৰিয়তে এহেজাৰজন অসমীয়া কবিৰ এটিকে শ্ৰেষ্ঠ কবিতা উত্তৰ পুৰুষৰ বাবে একত্ৰ সংৰক্ষণ কৰাৰ প্ৰয়াসৰ দিঠক ৰূপ হৈছে “সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা”?

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা, কবি আৰু কবিতাৰ এক অনন্ত যাত্ৰা..।

সংস্কাৰধৰনি ফাউণ্ডেচনৰ এই অভিনৱ যাত্ৰাৰ সকলো সহযোগী আৰু শুভাকাঙ্ক্ষীৰ ওচৰত আমি কালান্তৰলৈ কৃতজ্ঞ হৈ থাকিম।

শ্ৰদ্ধা আৰু ভক্তিয়ে

হিতেশ গোস্বামী

মুখ্য সম্পাদক

কৃতজ্ঞতা

সংস্কাৰধৰ্মী ফাউণ্ডেচনৰ সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা শীৰ্ষক কাব্যগ্ৰন্থখনৰ সম্পাদনাৰ স'তে জড়িত কাৰ্যবাহী সম্পাদক, সম্পাদক, সহঃসম্পাদক, সমন্বয়ক, বিশেষভাবে আমন্ত্ৰিত বিশেষজ্ঞসকল, কবিতা প্ৰেৰণ কৰা সন্মানীয় কবিসকল, সংস্কাৰধৰ্মীৰ উপদেষ্টা পৰিষদ, জটিল সময়ত পৰামৰ্শৰে ধন্য কৰা শুভাকাংক্ষী ব্যক্তিসকল, আৰ্থিক পৃষ্ঠপোষকতাবে আমাক দৃঢ় কৰা ব্যক্তিসকল, সন্মানীয় স্বেচ্ছাসেৱক (Volunteers) সকল, যুৱ প্ৰতিনিধি (Youth Ambassador) সকল, শুভেচ্ছামূলক প্ৰতিনিধি (Goodwill Representative) সকল, আহ্বায়ক আৰু সমন্বয়কসকল, জিলা প্ৰতিনিধিসকল, যোগাযোগ মাধ্যমৰ আহ্বায়ক (Media Coordinator) সকল, অন্যান্য সম্পৰ্কিত, ব্যক্তি, অনুষ্ঠান আৰু প্ৰতিষ্ঠা (Associates) সমূহ, উপ-সভাপতি প্ৰমুখ্যে সাধাৰণ পৰিষদৰ সদস্যবৃন্দ, বেটুপাত শিল্পী শ্ৰীমান সত্যজিৎ নাথ, বিভিন্ন সময়ত সহযোগিতা আগবঢ়োৱা শ্ৰীমান কমল মজুমদাৰ, বিতুল গগৈ, গুণগুণ, কুকি, ৰাজীৱ বৰ্মন, ডিটিপি সম্পূৰ্ণ কৰা শ্ৰীদীপেন কলিতা আৰু সাংবাদিক বন্ধুসকললৈ আমি সংস্কাৰধৰ্মী ফাউণ্ডেচনৰ তৰফৰ পৰা আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাচিলোঁ।

আপোনালোকৰ সহযোগিতাৰ বাবে 'সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা' পাঠক সমাজৰ হাতত শ্ৰদ্ধাৰে সমৰ্পণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছোঁ।

আপোনালোকলৈ অযুত ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

শ্ৰদ্ধাৰে...

সভাপতি আৰু সম্পাদক
সংস্কাৰধৰ্মী ফাউণ্ডেচন

পাতনি

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচনৰ অভিনৱ প্ৰয়াস 'সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা'

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচনৰ এই প্ৰয়াসৰ জৰিয়তে অকল অসমতে নহয়, সমগ্ৰ বিশ্বৰ চুকে-কোণে থকা অসমীয়া কবিসকলৰ একোটাকৈ কবিতা প্ৰকাশৰ চেষ্টা কৰিছে।

বিশ্বৰ সাহিত্য জগতৰ আদি পাঠেই হৈছে 'কবিতা'। ভাৰতীয় সাহিত্যৰ ঋকবেদখনক বিশ্বৰ প্ৰথম গ্ৰন্থ বুলি কোৱা হয়। ঋকবেদ ছন্দবদ্ধ কবিতাৰ মাধ্যমত পূৰ্বৰ ঋকবেদৰ ব্যাখ্যা আৰু বিশ্লেষণৰ আজিও অন্ত পৰা নাই। ঋকবেদত যদিও বিভিন্ন দেৱ-দেৱী আৰোপ কৰি বিভিন্ন জীৱ আৰু জড় তাৰোপৰি দৃশ্য আৰু অদৃশ্য শক্তিক গভীৰ প্ৰজ্ঞাৰ মাজেৰে উপলব্ধি কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে; অনেক পণ্ডিতে সেই ঋকবেদখনতে বিজ্ঞানৰ অনেক স্পৰ্শকাতৰ আৰু উচ্চ পৰ্যায়ৰ তত্ত্ব বিচাৰি পাইছে। আমাৰ অসমৰে এগৰাকী বিদগ্ধ পণ্ডিত অথচ পেচাগতভাৱে অবিভাজ্য অসমৰ মুখ্য অভিযন্তা আছিল;— সেইজন ৰাজমোহন নাথে ঋকবেদখন বৈজ্ঞানিক তত্ত্বৰ ভাণ্ডাৰ হিচাপে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিছিল। সেই অভিযন্তা পণ্ডিতগৰাকীয়ে এতিয়াৰে পৰা প্ৰায় পাঁচ হাজাৰ বছৰ আগতে সৃষ্টি কৰা কাব্য সাহিত্য ঋকবেদত বৈজ্ঞানিক সূত্ৰৰ ভাণ্ডাৰ বিচাৰি পাইছিল। মূলতঃ প্ৰাচীন কালত গণিত, বিজ্ঞান, ফলিতজ্যোতিষ ইত্যাদিও কবিতাৰ মাধ্যমত লিখি সঞ্চিত কৰি যোৱা আছিল।

যজুৰ্বেদ, সামবেদ, অৰ্থৰবেদ, পুৰাণ বা ইতিহাস সমূহ, মহাকাব্য ৰামায়ণ, মহাভাৰত, পশ্চিমীয়া সাহিত্যৰ ইলিয়াড, ওদিচ ইত্যাদি সকলোবোৰ বিভিন্ন ছন্দ, লয় আৰু মাত্ৰাৰ সমন্বয়ত মানৱ সমাজৰ চিন্তা-চৰ্চাবোৰ সংৰক্ষণ কৰি ৰখাৰ চেষ্টা কৰিছিল।

অসমীয়া ভাষাৰ মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে তেওঁৰ অংকীয়া নাটসমূহত গদ্যৰ প্ৰভাৱ পৰিলেও সুব্ৰহ্মাৰ আৰু অনেক চৰিত্ৰৰ সংলাপত কবিতাই ঠাই পাইছিল। অসমত আনকি ১৯ শতিকাৰ আদি ভাগতো পদ্য বুৰঞ্জী ৰচনা কৰা হৈছিল। মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীদামোদৰ দেৱৰ পৰামৰ্শ মতে ভট্টদেৱে কথাগীতা আৰু কথা-ভাগৱত ৰচনা কৰিছিল। ভাৰতীয় আঞ্চলিক ভাষাবোৰৰ ভিতৰত অসমীয়াতেই পোনতে গদ্য সাহিত্য ৰচনা হৈছিল অৰ্থাৎ যোল্ল শতিকালৈকে সমগ্ৰ ভাৰতভূমিত সংস্কৃততে নহয় আঞ্চলিক ভাষাৰ সাহিত্যসমূহ কবিতাত ৰচিত হৈছিল।

কবিতাৰ বিষয়বস্তু যুগে যুগে সলনি হৈ আহিছে। মানুহৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক দৃষ্টিভংগীৰো সলনি ঘটিছে। ১৭ শতিকাৰে পৰা ভাৰতবৰ্ষত পশ্চিমীয়া তথা ইউৰোপীয় সাহিত্যৰ প্ৰভাৱ পৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। সেয়ে ইউৰোপীয় ভাষা-সাহিত্য আৰু সংস্কৰ বুটলি লওঁতে অসমীয়া সমাজ ঐতিহাসিকভাৱেই পিছপৰি আছিল।

১৯ শতিকাৰ শেষৰ দুটা দশকৰে পৰা অসমীয়া সাহিত্যত ইউৰোপীয় তথা বিশেষকৈ ইংৰাজী সাহিত্যত প্ৰভাৱ পৰে। কলিকতালৈ পঢ়িব যোৱা অসমীয়া ডেকা-ল'ৰাসকলে ভাষা-সাহিত্যৰ উন্নতি সাধন কৰিবলৈ ধাৰাবাহিকভাৱে চেষ্টা চলায়।

উল্লেখনীয় যে ১৮৪৫ চনতেই অসমলৈ ধৰ্মপ্ৰচাৰ কৰিবলৈ অহা খ্ৰীষ্টীয়ান মিছনেৰীসকলে অৰুণোদয় নামাকৰণেৰে এখন আলোচনী অসমীয়া ভাষাত প্ৰকাশ কৰে। সেই সময়ৰ শিৱসাগৰত কথিত ভাষাটোকেই অসমীয়া লিখিত ভাষা হিচাপে অৰুণোদয়ত গ্ৰহণ কৰিছিল। প্ৰভু যীশুৰ গুণ-গান গাই তেওঁলোকে সেই আলোচনীখনত কবিতা প্ৰকাশ কৰিছিল। যি কি নহওঁক কলিকতালৈ পঢ়িব যোৱা অসমীয়া যুৱকৰ স্বাভিমানৰ ফলশ্ৰুতিত অসমীয়া ভাষা সাহিত্যই নতুন প্ৰাণ পালে। সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই তেওঁৰ নিজৰ কবিতা সম্পৰ্কেই কৈছিল যে;— কবিতা হৈছেনে নাই তেওঁ নাজানে। নহ'লেও আপত্তি নাই। অসমীয়া ভাষাত কবিতা, গল্প সাহিত্য ইত্যাদি লাগে। সেইবাবে তেওঁ লিখি গৈছে। ঠিক তেনেকৈয়ে তেওঁ অসমৰ বাহিৰত থাকিও অসমীয়া ভাষা সাহিত্যলৈ অনবদ্য অৱদান আগবঢ়াই গৈছে। বিশেষকৈ বেজবৰুৱা দেৱৰ হাস্যৰস সম্বলিত লেখাসমূহ আজিও অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰালত অনন্য বুলিয়েই স্বীকৃত হৈ আছে।

সেই সময়ত পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা, চন্দ্ৰপ্ৰসাদ আগৰৱালা, আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন, কালিৰাম মেধি, হৰিনাৰায়ণ দত্তবৰুৱা, অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা, যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰা ইত্যাদি ব্যক্তিয়ে অসমীয়া সাহিত্য জগতত এটা নৱজাগৰণৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰিছিল।

আধুনিক যুগত কবি হিচাপে পদ্মশ্ৰী নলিনীবালা দেৱী, ৰঘুনাথ চৌধাৰী, যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰা, অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰী, কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, নীলমণি ফুকন, গণেশ গগৈ ইত্যাদিয়ে অসমীয়া সাহিত্যৰ কবিতাৰ ভঁৰাল চহকী কৰিছে।

দেৱকান্ত বৰুৱাৰ 'সাগৰ দেখিছা' অসমীয়া কবিতা সাহিত্যত এটা বিশেষ স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। আজিও সেই পুথিখনৰ আদৰ কমি যোৱা নাই। সাংসদ-সাহিত্যিক হেম বৰুৱাই অসমীয়া কবিতা জগতত এটা নতুন ধাৰাৰ সৃষ্টি কৰা বুলি কোৱা হয়। তেওঁৰ কবিতাত যদিও সমাজবাদী আদৰ্শৰ ইংগিত পোৱা যায় ভাষা, শব্দ, চয়ন, বিষয়বস্তু মুক্ত চন্দৰ মাজতে আৱেগ ভৰা লয় ইত্যাদিয়ে তেওঁৰ সৃষ্টিক নতুনত্ব দিছে। হেম বৰুৱাৰ 'মমতাৰ চিঠি' যদিও পশ্চিমীয়া সাহিত্যৰ আৰ্হিত লেখা হৈছে,— তেওঁৰ ভাষা বাক্যাংশবোৰৰ লালিত্য আৰু বিষয়বস্তুৰ বৰ্ণনাই অনন্য ৰূপ পাইছে। হেম বৰুৱাৰ 'মমতাৰ চিঠি' অসমীয়া কবিতা সাহিত্যৰ ভড়ালত নিশ্চয় চিৰযুগমীয়া হৈ ৰ'ব।

মই কামনা কৰোঁ আজিৰ এই বিশ্বায়তনিক নতুন যুগৰ নৱপ্ৰজন্মই সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতাৰ জৰিয়তে অসমীয়া ভাষা সাহিত্যিক বিশ্বৰ দৰবাৰলৈ আগুৱাই লৈ যাব।

❖ জয়তু ভাষা জননী ❖

ড° নগেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা

মুখ্য উপদেষ্টা, সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা

প্ৰথম ভাগ
সম্পাদনা
আৰিফা হুছেইন বৰা

ছেপিওচেঞ্চুৰেল

মুকুট শৰ্মা

প্ৰেমত পৰাৰ উৎসাহত
আপুনি ভৰবাৰিষাৰ
বৰষুণৰ দৰে উফন্দি থাকে,
অথচ আপুনি প্ৰেমত পৰিব নোৱাৰে।

প্ৰেমত পৰাৰ হাবিয়াস এটাই
খুলি খুলি খাই আপোনাৰ ভাৱনা
অথচ, আপুনি সিদ্ধান্ত লব নোৱাৰে।

প্ৰেয়সীৰ যৌন আকৰ্ষণত দৃষ্টি নেহেৰাই,
হেৰায় মেধাৰ আকৰ্ষণত।
যৌনতাৰ অনুভূতিক ঠেকেছা মাৰি থৈ
প্ৰেয়সীৰ মগজুত বিচাৰে সাত সাগৰৰ মাণিক।

যৌনতাৰ সলনি আপুনি বিচাৰে
বৌদ্ধিক সংযোগ।
জটিলতাৰ সলনি সবলতাৰ পৃষ্ঠপোষক।

সঁচাকৈ আপুনি অনন্য
ছেপিও চেঞ্চুৰেল ॥

ক'ৰোনাবো আছে আমোঘ নিদান

আমিনুৰ বহমান

কুৰুক্ষেত্ৰ, কলিঙ্গ, দুখনকৈ মহাযুদ্ধৰ পিছতো
পৃথিৱী হোৱা নাই ধ্বংস
নিপাত হোৱা নাই মনুষ্য প্ৰজাতি,
ছুনামী, আগ্নেয়গিৰি, বিধ্বংসী ভূইকঁপেও
স্ববিৰ কবিৰ পৰা নাই মানুহৰ জয়যাত্ৰা,
হিটলাৰৰ অলেখ নৃশংস নৰবধী শিবিৰ,
শত শত বছৰৰ বিপুল ৰক্তক্ষয়ী ত্ৰুছেড
আৰু কত শত নৰমেধ যজ্ঞয়ো
অবনমিত কবিৰ পৰা নাই
মনুষ্যকুলৰ বিজয় ধ্বজা,
কলেৰা, মহামাৰী, ক'লাজ্বৰ মেলেৰিয়া,
ব্লেক ডেথ, স্পাইনীছ ফ্লু, প্লেগ, ডেঙ্গু
আৰু কত মাৰি-মৰকৰ চামনি
মানুহৰ সভ্যতাৰ বুকুত আজিও প্ৰকট,
তাৰ পিছতো অব্যাহত মানুহৰ
এভাৰেষ্ট বিজয় যাত্ৰা,
চন্দ্ৰাভিযান, মঙ্গলাভিযান,
কাৰণ মানুহৰ সভ্যতা অপৰাজেয়, অপ্ৰতিৰোধ্য...

কোনো ক'লে ক'ৰোনা “অপৰাজেয়”?
তেনেহ'লে কিয় সি চীনত মানুহৰ পদানত?
মনত ৰাখিবা বন্ধুগণ,
মানুহৰ সমান নাই কোনো আন
ক'ৰোনাবো উলিয়াব আমোঘ নিদান!

ময়ূৰৰ সংসাৰ

ডাঃ চফিক আলেমা
বাঘৰবৰি সাতগাঁও

বনৰ ময়ূৰে
তাৰ কৰ্কশ চিঞৰেৰে কেকাধনি দিলেও,
মিঠা মিঠা প্ৰেমৰ কথা ক'লেও,
ময়ূৰীবোৰ কাষ চাপি নাহে ।
দৃষ্টিনন্দন পাখিবোৰ বতাহত জোকাৰি
চালি ধৰি নাচিলেহে
ময়ূৰীবোৰ প্ৰেম পাগল হৈ
কাষ চাপি আহে ।

ময়ূৰে ময়ূৰীক কি দিব পাৰে ?
মাথোঁ দিয়ে “ক্লকাৰ চুম্বন” ।
অথচ এজনী নহয়, দুজনী নহয়,
কেইবাজনী ময়ূৰীৰ স'তে দলবান্ধি,
ময়ূৰে তাৰ সংসাৰ পাতে ।
সৌন্দৰ্যৰ মহিমা অপাৰ !

এদিন বহু শব্দ মৰি থাকিব

লভিতা মেধী
ৰঙিয়া, শান্তিপুৰ

চিঞৰিব খুজিছোঁ নে মনে মনে আছোঁ
এই যেন এটা চিঞৰ মাৰিলোঁ
আৰু কোনেও নুশুনিলে

বুকুৰ শব্দবোৰ বুমেৰাং হৈ
বুকুতে পিন্ধিলে

কলমবোৰ কোনে কিনি লৈ গ'ল

কবিতা এটাৰ বুকুত শব্দবোৰে
চিঞৰি চিঞৰি কান্দিলে

মই চকু কাণ মুদি গুচি আহিলোঁ
কবিতাবোৰ জপাই থ'লো

নিজেই নিজক ক'লো
এনেকৈয়ে হয়তো কান্দি কান্দি
এসময়ত বহুত শব্দ মৰিব
এনেকৈয়ে হয়তো চকু কাণ জপাই
মানুহবোৰ চিৰদিনলৈ বোবা কণা হ'ব

ভাল দিনৰ অপেক্ষাত থকা বোৰে
এদিন ভুলবোৰ বুজি হাঁহিব আৰু ক'ব
আমি যে ইমান বুৰ্বক আছিলোঁ
লিখা কথাবোৰ বিশ্বাস কৰিছিলোঁ
কোৱা কথাবোৰ শুনিছিলোঁ
আৰু ৰৈ আছিলোঁ
এটা ভাল দিনলৈ ।।।

ৰুদ্ধ নহয় মোৰ কণ্ঠ

আলমিনা পাৰবীন
হাউলী টাউন, বৰপেটা

ৰুদ্ধ নহয় মোৰ কণ্ঠ
চিঞৰি গাবলৈ ন্যায়ৰ গান,
অপেক্ষা কৰি আছোঁ মাথোঁ...
চিয়াঁহীও শেষ হোৱা নাই মোৰ কলমৰ
নৈতিকতাক সোঁৱৰাই দিবলৈ,
নিয়তিলৈ বাট চাইছোঁ মাথোঁ... ।
যিদিনা ধৈৰ্যৰ বান্ধ সুলকিব
অন্যায়ে হাহাকাৰ কৰিব !
বাজিৰ ৰণ ডংকা আৰু কাণ ফাটি যোৱা উৰুলি !
মোৰ কলমৰ দ্বাৰ খোল খাব সেই শব্দত ।
জ্বলিব জুই সিদিনা,
নদী, সাগৰ অথবা মোৰ চকুপানীত !
সেই জুইৰ লেলিহান শিখাই
তোমালোকে আত্মসাৎ কৰি গঢ়া অট্টালিকবোৰ
পুৰি ছাৰখাৰ কৰিব !
আকাশ ধোৱাময় হ'ব !
সিদিনা বিস্মৃতিত হ'ব এটি এটি শব্দ
তোমালোকক নাওঁঠ কৰিবলৈ ।
তোমালোকৰ কু চৰিত্ৰ খোল খাব সেইদিনা ।
ঢাকিব নোৱাৰিবা নিজকে
অন্যায়ৰ ময়লা চাঁদৰেৰে...
ৰুদ্ধ নহয় মোৰ কণ্ঠ,
মই বাট চাই আছোঁ মাথোঁ... !

নামি অহা বাটেৰেই

পাপৰি দেৱী
পখুৰা, নলবাৰী

এইবাটেৰেই চলি থাকে অহা যোৱা
প্ৰতিটো খোজত ভাগৰি নপৰা
সপোনৰ সমীকৰণ
তৃষ্ণাতুৰ চকুত গুজি দি
এমুঠি সুখৰ ঠিকনা
আঙুলিৰ ফাঁকেৰে সৰকি যায়
মৌনতাৰ দুখৰীয়া ছবি,
কব লগা কথাবোৰ ৰৈ যায়
জাউৰিয়ে জাউৰিয়ে সৰে
অভিমানৰ দস্তাবেজ !!

এইবাটেই হেৰাই
বেলি ডুবাৰ আবেলি পৰ
নীড়মুখী চৰাইবোৰেও
ডেও দি পাৰ হৈ যায়
বিষাদবোৰ সামৰি...
ডেউকা কোবাই উৰি যায়
স্নিগ্ধ জোনাকৰ বালিচন্দা,
আলসুৱা সুৰ এটাই কপায়
ভটিয়নী নৈৰ পাৰঘাট

সপোনে সুবাস চটিয়াই
নতুন জীৱনে সাৰ পায়,
সজাবলৈ জীৱনৰ ৰঙীন পৃষ্ঠা
শূন্যতাৰ মোহনাত সুৰ তুলি

সজীৱ কৰো সমগ্ৰ সত্ত্বা,
দুখৰ অৱগুৰ্ণন আঁতৰাই
উশাহে উশাহে সিঁচি দিওঁ
পাহ পাহ জোনাক ...
বৈ পৰে সুখৰ বন্যা!
দুখবোৰ কুণ্ডলী পকাই উৰি যায়
নামি অহা বাটেৰেই ।।

বাটে-বাটে

গিৰিজা শৰ্মা

কলিতাপাৰা, গোৱালপাৰা

এটা সীমালৈকে
এটা সময়লৈকে
তুমি মোৰ।
সৌৰৰণীৰ পৰৱালানি বৰ কৰ্তব্যপৰায়ণ
বজ্ৰাঘাতো নেওচিব পাৰে

এদিন ময়ো আছিলোঁ আন ক'ৰবাত
সীমা অতিক্ৰমী
সময় অতিক্ৰমী
জাহ গ'লোঁ তোমাত
অমোঘ বান্ধোন
হেঁপাহৰ
সপোনৰ

বগা কাপোৰেৰে ঢকা
শেষ সীমানাত
কাৰ কি মাত্ৰা
বুকুৰ বাটৰ পৰৱালানিৰ
মাথোঁ ... অবিৰত যাত্ৰা।

আজিও এচেৰেঙা ব'দৰ হেঁপাহ

বৰষা গগৈ
মৰাণ, ডিব্ৰুগড়

কথাবোৰ
তোমাৰো হেৰাল
মোৰো,
অভিমানৰ আঁচলেৰে
ঢকা হ'ল সৰ্বত্ৰ
তোমাৰো
মোৰো,

সোণপৰুৱাৰ সপোন থলীত
এৰি আহিলো
আমাৰ খোঁজ
উভতি চোৱাৰ হেঁপাহ নাছিল
উজুতি খোৱাৰ শংকাত
তোমাৰো
মোৰো,

ব'দ এচেৰেঙাৰ আশাত
আজিও অপেক্ষাৰত
মেখে ঢকা আকাশলৈ চাই
তুমিও
মইয়ো,

সমুদ্ৰৰ গৰ্জনত
গাঢ় হৈছিল নীৰৱতা
হৃদয়ত,
সোণপৰুৱা বুটলা সপোনটো
চূৰ্ণাকৃত হৈছিল
প্ৰতিদিনে,

তথাপিও...
আশাৰ বালিঘৰ সাজেঁ
অভিমানৰ আঁচল ফালি
এচেৰেঙা ব'দৰ

তুমিও
মইয়ো,

সন্ধান

ৰাহিদা ৰহমান (মমি)
শিৱসাগৰ

আঁউসীৰ আন্ধাৰে ৰাতিটোক ঢাকি থোৱাৰ
সুবাদতে
নদীখন একা-বেঁকা বাটেৰে পলাই গ'ল।

নদীৰ খোজ বিচাৰি বিচাৰি
নিমাতী পাহাৰৰ বুকুয়েদি বগাই
কত'জন যে আহিল-গ'ল...
নদীখনৰ দুভৰিৰ খলা-বমাবোৰে ক'লে,
নদীখন হেনো সাগৰৰ বুকুত বিলীন হ'ল।

এতিয়া আকাশেও বিচাৰে প্ৰায়েই,
নদীৰ চিনাকি মুখখন সাগৰৰ মাজত ;
সন্ধিয়া পৰত যেতিয়া ভাগৰত ক্লাস্ত হৈ
ঢলি পৰিব খোজে আপোনজনৰ বক্ষত।

বিপ্লৱ এটাৰ বয়স কিমান !

ৰৌচন আলী
শিৱসাগৰ

ফৰাচী বিপ্লৱৰ পৰা
ৰুছ বিপ্লৱলৈ
ৰেনেসাঁস বিপ্লৱৰ পৰা
শিল্প বিপ্লৱলৈ
বাৰ্ধক্যহীন পৃথিৱীয়ে
পিঠিত কঢ়িয়াই ফুৰিছে
সূৰ্য-তাপৰ ছাই ।

বিপ্লৱ এটাৰ বয়স কিমান !

ইমানবোৰ বিপ্লৱৰ পাছতো
বিপ্লৱ এটাৰ বয়স নজনা কৈয়ে
মানুহবোৰ বিপ্লৱী হয় ।

সিহঁতৰ খোজত
সলনি নহয় ফুটপাথৰ ৰং
অথবা জুইৰ বৰণ ।

ইমানবোৰ বিপ্লৱৰ পাচতো
সেউজীয়া হোৱা নাই বৰষুণৰ টোপাল
ইমানবোৰ বিপ্লৱৰ পাচতো
বিহবোৰ হোৱা নাই অমৃত ।

ইমানবোৰ বিপ্লৱৰ পাচতো
মানুহবোৰ গৈ আছে কলৈ,
ইমানবোৰ বিপ্লৱৰ পাচতো
মানুহবোৰ ৰৈ আছে ক'ত !

ৰাজপথত কোনোবাই বেসুৰীয়া চিঞৰ মাৰিলে
কোনোবাই কয়- এয়া বিপ্লৱৰ গান,

কাউৰীয়ে কা কৰিলে
পোহৰ নাহে পৃথিৱীলৈ,
কাউৰীয়ে জানে
পোহৰ হ'লেহে মাতিব লাগে
আন্ধাৰত চিঞৰিলে বিপ্লৱ নাহে,
বিপ্লৱী নোহোৱাকৈ কোন ক'ত আছে ?

বিপ্লৱবোৰ চুঁচৰি-চুঁচৰি
চহৰৰ ডাঙৰ-ডাঙৰ হৰ্ডিঙত উঠে,
দৌৰি ফুৰে পাচে-পাচে
কেমেৰাৰ লেন্স
অথবা এটা লক্ষ্যচ্যুত চেটেলাইট ।

বিপ্লৱৰ বয়স কিমান ?

ঘুণপোকে খায়
বিপ্লৱৰ বয়স,
বিপ্লৱ ছিটিকি পৰে
জুইৰ ফিৰিঙতি হৈ ৰাজপথত,
খান্দৰ দাহ হ'বলৈ ৰৈ আছে বিপ্লৱ
খান্দৰ দাহলৈ আৰু কিমান পৰ !

বিপ্লৱী নোহোৱাকৈ কোন ক'ত আছিল ৰৈ
কোন ক'ত আছে ৰৈ !

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

দ্বিতীয় ভাগ
সম্পাদনা
বঞ্জনা পাঠক

এন্ধাৰৰ আলাপ

মঞ্জিৰা শৰ্মা
গুৱাহাটী, জু-ৰোড

নিশাৰ এন্ধাৰৰ সতে তাই
একাত্ম হৈ পৰিছিল
পিতৃ-পিতৃ কৈ খেপিয়াই
বুকুলৈ আজুৰি আনিছিল
বৰ্ণিল অতীতৰ
অলেখ স্বৰ্ণিল স্মৃতি
বুকুৰ সঘন ধপধপনিয়ে
তাইক সোঁৱৰাই দিছিল
হিয়াৰ বাগিচাত
বহুদিন ৰঙা গোলাপ
নুফুলাৰ কথা
সংগোপনে লহপহকৈ
বাঢ়ি অহা অভিমান যেন
তাইৰ অবৈধ সন্তান
বৈধতাৰ ব্যাখ্যা
আজি মাথো কেইটিমান
মূল্যহীন শব্দ
মৰমবোৰ সাধুকথা হৈ
বুকুত বিস্মা হ'ল
উশাহবোৰ জীৱন জীয়াবলৈ

নহয়
মাথো জীয়াই থকাৰ
সঁজুলি হ'ল
চকুলো যেন জীৱন মৰুৰ
বালি তিয়াব নোৱাৰা
এটুপি পানী হ'ল
আৰু তাই?
তাই যেন 'তাই' নহৈ
প্ৰয়োজনত ব্যৱহৃত
এটি সামগ্ৰীলৈ
ৰূপান্তৰিত হ'ল ॥

কোন তুমি

ৰমেন দাস
লখৰা, গুৱাহাটী

কাষত তুমি তেনেই কাষত
হাতত জেতুকাৰ বোল
তগৰ কেতেকী ফুল সানি
জোনাক নিশাৰ অতুল্য স্নিগ্ধবাণী

দুচকুত কিয়
স্বপ্নবিভেৰ হাঁহি মাৰি
জিলিকি থাকা তুমি মন মোহিনী।

ৰিমৰিম বৰষুণৰ ৰাতি
তোমাৰ বুকুৰ উদ্গা লৈ লৈ,
দেহৰ অগনিয়ৈ জানে প্ৰিয়া
প্ৰেমৰ উচ্ছল মধু জলতৰঙ্গ;

জীপাল এই বিমল সময়
সদ্যস্নাতা যৌৱনা মধুৰ নিশা
মুখনিৰ তিলগুটি নয়ননিলয়

তোমাৰ লহপহীয়া চুলিটাৰিৰে
খোঁপাত গোঁজা কপৌপাহি
হিয়াৰ আঁচলৰ ভাঁজে ভাঁজে জিলিকিছে
হেঁপাহৰ প্ৰাণভৰা মন সৰোবৰ।

যেন নীলসাগৰৰ টোৰ এছাটি মৃদু চোৰাঁৰ
জুৰ পেলালে মোৰ দেহ-মন
জোনাক গলা পূৰ্ণিমাৰ মধুৰ নিশাৰ শুভক্ষণ।

পথৰুঘাটে ৰিঙিয়াই

(পথৰুঘাটৰ বণত আত্মবলিদান দিয়া সকলো জ্ঞাত আৰু অজ্ঞাত বীৰ শ্বহীদৰ স্মৃতিত)

তাহেৰউদ্দিন আহমেদ
জালুকবাৰী, গুৱাহাটী

আত্মবলিদান
সাহস
ত্যাগ আৰু দেশপ্ৰেমৰ
অপূৰ্ব চানেকি
মই দৰঙীয়া পথৰুঘাট
ইতিহাসৰ বীৰগাথাৰে সমৃদ্ধ দলিল

২৮ জানুৱাৰী, ১৮৯৪
বহিছে ৰাইজমেল
কৃষকৰ ৰাইজমেল
মেলত জ্বলি-পকি উঠিছে ৰাইজ
নামানো ইয়াণ্ডাবু সন্ধি
নামানো বৃটিছৰাজ
নিদিও বিদেশীক কৰ
চিঙি পেলাম শোষণৰ বাঘজৰী
মোৰ দেশৰ মাটিত মোৰ খেতি
ঘামৰ ফচল, মুখৰ ভাত
নোৱাৰিব নিব কোনেও কাটি

জিলাধিপতি এণ্ডাৰশ্যান
মহকুমাধিপতি বেৰিংটন
তহচিলদাৰ ভবানী চৰণ ভট্টাচাৰ্যই
কৰিব নোৱাৰিব অসমীয়াৰ ঘামৰ দৰ
ৰচিব নোৱাৰিব খাজনা বৃদ্ধিৰ
বিধ্বংসী মহাজাল

ডাক বঙলাত বাহৰ পাতিছে
ইংৰাজ চাহাব
পালি-পহৰীয়া বন্দুকধাৰী চিপাহী

সেউজীয়া পথাৰত
জুম বান্ধিছে কৃষকৰ দল
জ্বলি উঠিছে ক্ষোভৰ অগ্নি
কান্ধত নাঙল
হাতত এচাৰি
দলে-বলে আগবাঢ়িছে কৃষকৰ দল
ভয়ত কম্পমান
জিলাধিপতি-মহকুমাধিপতি
আৰক্ষী বাহিনী
হিন্দু-মুছলমান কৃষক একগোট হ'ল
হৰিবোল, হৰিবোল
আল্লাহ আকবৰ, আল্লাহ আকবৰ
ধবনিৰে কঁপাই তুলিলে আকাশ-বতাহ
আক্ৰমণ-প্ৰত্যাক্ৰমণেৰে
আৰম্ভ হ'ল মহাৰণ
পুলিচৰ নিৰ্বিচাৰ লাঠিচালনা
ৰাইজৰ শিল বৰষুণ, লাঠিৰ কোব
নিমিষতে চোঁ মাৰি ওলাল
ফুকলু শ্বেইখ, থগা বৈদ্য
আৰু হাজাৰজন ।।

টাঙোনৰ কোবত বাগৰি পৰিল
মহাপ্ৰতাপী আৰক্ষী কামাণ্ডাৰ
ভাহি আহিল মহকুমাধিপতিৰ
টেটুফলা চিয়ৰ
ফায়াৰ ফায়াৰ
সেউজীয়া পথাৰখন ৰাঙলি হ'ল
আকাশে-বতাহে সিঁচৰতি হ'ল
তেজৰ ঢেঁকুৰা ।।

এশ চল্লিশজনৰ শৰ-দেহৰ
তেজৰ টোৱে বোৱাই নিলে
হেজাৰ হেজাৰ কৃষকৰ ভৰিৰ
সেউজীয়া মাটিৰ গোল্ড
স্মৃতিৰ ধূসৰ পাতত
ভোঁটাতৰা হৈ জিলিকি বৈ গ'ল
কৃষকৰ বিপ্লৱী জোঁৱাৰ-ভাটা
ইতিহাস সাক্ষী হৈ ব'ল
শোষণ- উৎপীড়ন
অত্যাচাৰ- নিপীড়ণৰ
জীয়া জ্বালামুখীৰ কৃষক
বিদ্ৰোহ নামেৰে

শত শ্বহীদৰ
আত্মত্যাগৰ
শিহৰণকাৰী বিদ্ৰোহৰ উকমুকনিয়ে
প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে ভাৰত ত্যাগ
আন্দোলনৰ আখৰা
সোণালী আখৰেৰে লিপিবদ্ধ হ'ল
সাহস, ত্যাগ আৰু দেশপ্ৰেমৰ গাথা
অসমীয়া বীৰত্বৰ চানেকী
পথৰুঘাট
পথৰুঘাটে আজিও বিঙিয়াই।।

বান্ধুয়

ৰূপালী মিশ্ৰ গোস্বামী
বংভূমি, গুৱাহাটী

অস্তুহীন ব্যস্ততা মেঘবোৰৰ
দুৰ্বাৰ গতিত লৰাচপৰা...
নিৰলস প্ৰচেষ্টাৰে প্ৰশস্ত কৰিছে পথ
নীলাভ আকাশখনি শুভ্ৰতাৰে
সজাই ঢাপলি মেলিছে
নিজৰ গন্তব্য স্থানলৈ
কিয়নো
শৰৎ নামিব, শিশিৰ সৰিব
প্ৰকৃতি উন্মুক্ত
চাৰিওপিনে প্ৰশান্তিৰ প্ৰাচ্যায়া
আনমনা গছ- লতিকাই
মুকুতাৰ মালা পিন্ধি
ধৰণী সজাব
সোণত সুৰগা চৰায়
শাৰদী ৰাণীৰ চৰণত সমৰ্পিত হ'বলৈ
ৰৈ আছে শেৰালি
শেৰালিৰ স্নিগ্ধতাই জগত বুৰাব
সুগন্ধি শেৰালিৰ সৌৰভত
মতলীয়া হৈ কছৰাজনীয়ে
লাহি কঁকাল ভাঙি
সকলোৰে দৃষ্টি নিৰদ্ধ কৰিব
আস্।
প্ৰদীপ্ত শৰৎ বৰ্ণনাতীত
মই— বান্ধুয়...।

প্ৰতিযোগিতা

নিশা চক্ৰৱৰ্তী
গুৱাহাটী উজানবজাৰ

বহুৰূপী সভ্যতাৰ পোহৰত
নিঃশেষ হৈ যাব ধৰা
নাৰীৰ বেদনাৰ উচুপনি
কোনে শুনিব সভ্যতাৰ নিষ্ঠুৰ
প্ৰতিযোগিতাত।

প্ৰতিযোগিতাৰ বেহাত
মাতৃ দিৱস, ভগ্নী দিৱস
জীয়ৰী দিৱসত
চিনাকি দিওঁ মহানতাৰ
কবিতাৰ প্ৰতিযোগিতাত।
তুমিয়েই মাতৃ তুমিয়েই জননী
আসফালন চৌদিশে দেৱী আৰতিত,

তোমাৰ মঙহেই বৈৰী নাৰী।
নৈতিকতাৰ স্থলনৰ হাতত
ধৰ্ষিতা হ'ল আজি কুমাৰী
গতায়ুস হ'ব খোজা আই
অনাদৃত হ'ল নিঃসংগতাৰ
নিৰ্জন পথত গৰ্ভস্থ কু পুত্ৰৰ হাতত।

তুমিয়েই মাতৃ তুমিয়েই ত্যাগী
তুমিয়েই জননী
স্থান পোৱা কেৱল
শাৰদীয় দেৱীৰ আৰতিত
সভ্যতাৰ প্ৰতিযোগিতাৰ বাকৰিত।।

স্বাধীনতা এতিয়া কিমান দূৰ সত্য

বৰ্ণালী আৰম্ভৰা গগৈ
চৰাইদেউ, সোণাৰি

আজি ৭৪টা বছৰ হ'ল
দেশ স্বাধীন হোৱাৰ
কিন্তু কিমান স্বাধীন আমি
মহাত্মা তোমাকে সুধিছোঁ
তুমি এতিয়া গভীৰ নিদ্ৰাত শয়ণ কৰিছা
পাৰিছা জানো শান্তিৰে টোপনি যাব
সীমান্তৰ ইপাৰে-সিপাৰে
গুলি-বাৰুদৰ শব্দত
তুমি কেনেদৰে নিদ্ৰামগ্ন বাৰু
ভাৰি চাইচানে বাৰু তুমি
সীমান্তৰতী সেই নিৰীহ জনতাৰ বিলৈ
প্ৰতি ক্ষণ বুকুত মৃত্যুৰ ভয় বান্ধি
কিদৰে যে আছে জীয়াই
হয়তো তপত বুলেটত লিখা আছে
প্ৰতিদিন কোনো নিৰীহৰ নাম
এইয়াই স্বাধীন দেশৰ
নিৰীহ প্ৰজাৰ জীৱনৰ দাম
মহাত্মা তুমিয়েই সপোন দেখুৱালা
এখন ৰাম ৰাজ্যৰ
কিন্তু সেই সপোন কলিতে মোহাৰি
তুমি কিয় গুচি গ'লা
বুজিছা মহাত্মা
আজি ৰামো নাই
আৰু সেই অযোধ্যাও নাই
পংগু মানৱতাই ছানি ধৰিছে কেউদিশ
জাতি-ধৰ্মৰ নামত ভাই-ককাইৰ মাজত
বিভেদৰ বীজ অংকুৰিত হৈছে,
বণিক গোষ্ঠীৰ স্বার্থলোভী হাতোৰাই

নিৰীহৰ ৰাজহাঁড় ভাঙি পেলাইছে
শাসনৰ নামত অপশাসন
শান্তি নাই আজি জনতাৰ
দিনে দিনে বাঢ়ি আহিছে
ব্যভিচাৰ, হত্যা, হিংসা
ক্ৰমশঃ মানৱতা আজি হৈছে ধৰ্ষিতা,
মহাত্মা
তুমি আকৌ আহা আমাৰ মাজলৈ
ৰৈ আছো আমি জনতা
তোমাৰ সেই সপোনৰ
ৰাম ৰাজ্যখন চাবলৈ ।।

অবনৰীপৰীয়া কনেংজনী

বিশ্বজিৎ ডি চেতিয়া

গোলাঘাট

গুমৰাগ নাচি ভালপোৱা
অ' বচনী কনেংজনী
তোমাৰ খিলখিল হাঁহিত
অবনৰীপৰীয়া চাপৰিটো গাভিনী হয়
গজি উঠে জোপা জোপা নিঃতম
ফুলে তাত সুগন্ধি বকুল,

বকুল তুমি ভাল পোৱানেও
পিংৰে থোৰ মেলা পুৱাত
বকুল বুটলি পংৰৰ সৌৰভত
তুমি গাঁথানে বঃবৃগৰ মালা
অ' অবনৰীপৰীয়া কনেংজনী
বকুলত মোৰ সুগন্ধি পোৱানে বিচাৰি
জোনাকৰ বাগিত
আন্দোলিত হয় লুগাঙৰ বাঁহী
ৰূপালী বাঁহী
নিঃতম ঢালি
বুটা বাচি সুগন্ধি ৰিবি
অ' অবনৰীপৰীয়া কনেংজনী
ঢালি দিয়া স্নিগ্ধ ৰাগ-ৰাগিনী

ব'লানা, অবনৰীৰ পাৰলৈ যাওঁ
জোনাকৰ ফটিকাত
বকুলৰ সুগন্ধি পি
ওৰে ৰাতি মিদাঙৰ সপোন ৰচো।

অবুজন হৃদয়

লক্ষ্যজ্যোতি শৰ্মা
তেজপুৰ

শীতৰ এটা সন্ধিয়াৰ আবেলিত
তুমি আহিছিলো মোৰ জীৱনলৈ
ভালপোৱাৰ বৰষুণ হৈ
বিয়পাই দিছিলো মোৰ ওঁঠত
ক'ববাত হেৰাই যোৱা হাঁহিটো
দুচকুৰে নেদেখাকৈ আৰম্ভ হোৱা
আমাৰ চিনাকি
এদিন বাস্তৱ হৈ ধৰা দিছিল
মোৰ চকুৰ আগত

কি আছিল তোমাৰ সেই চাৰনিত
মই নাজানোঁ
কিন্তু সেই চাৰনিয়ে মোৰ হৃদয়ত
এক অবুজ শিহৰণ জগাই তুলিছিল
যেতিয়া তুমি মোৰ ফালে চাইছিলো
মোৰ লাজত হৃদয় কঁপি উঠিছিল
কি আছিল সেইয়া

সেয়াই আছিল নেকি বাৰু প্ৰেম
হয়তো মই তোমাৰ প্ৰেমত পৰিছিলোঁ
কিন্তু ক'ব বিচৰা নাছিলো মই

তোমাক হেৰুৱাৰ ভয়ত
তুমি বুজি উঠিছিলো মোৰ মনৰ ভাব
আকোঁৱালি ল'ব বিচাৰিছিলো মোক
তোমাৰ মনৰ মাজত
আঁকি দিছিলো মোৰ দুচকুত
ভালপোৱাৰ কাজলসনা ৰংবোৰ
কিন্তু দুদিনৰ কাৰণে আহি
ধুমুহাৰ দৰে আঁতৰি গ'লা তুমি

আৰু পুনৰ জীৱনৰ বাটত
অকলশৰীয়া হৈ পৰিলোঁ মই
হেৰাই গ'ল হেপাঁহবোৰ, আশাবোৰ
নাইকিয়া হৈ গ'ল
ভালপোৱাৰ প্ৰতি বিশ্বাস

দুদিনৰ কাৰণে আহি
মুখত অলপ হাঁহি বিৰিঙাই
আঁতৰি গ'লা তুমি

কেনেকৈ বুজাওঁ নিজক
মোৰ অবুজন হৃদয়ে যে
এতিয়াও তোমাকে বিচাৰে।।

মন যায়

পল্লৱ কুমাৰ বৰা
গুৱাহাটী, দিছপুৰ

মনযায় জীৱনৰ যন্ত্ৰনা পাহৰি
নতুন পূৰাৰ কুঁৱলী ফালি
আগুৱাই যাবলৈ
হৃদয়ৰ ৰঙা কলিজাত
লিখি যাবলৈ জীৱনৰ আদিম পাতনি
মোৰো মন যায় জোনৰ দৰে পোহৰ বিলাই
জোনাকীৰ দৰে জিলিকি ৰ'বলৈ
মন যায় সাগৰৰ দৰে বিশাল হ'বলৈ
কণ্টকময় জীৱনৰ বেদনাৰ বুকু ফালি
মোৰো মন যায় নদীৰ দৰেই
বোঁৱতি হ'বলৈ
সেউজীয়া জীৱন পথত
ৰাঙলী সুৰুযৰ দৰে
মন যায় জীৱনৰ ৰং বিলাবলৈ।।

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

তৃতীয় ভাগ
সম্পাদনা
এছ আহমেদ

তোমাৰ পৰশ

আঞ্জুমা বেগম (বৰি)
চাপৰ, ধুবুৰী

কি যে এক মিঠা শিহৰণ ?
এক অনন্য নিদৰ্শন,
য'ত প্ৰাপ্ত সমস্ত মধুৰ ক্ষণ,
এতিয়াতো তোমাৰ কাষলৈ
উৰি গুচি যায় মোৰ মন,
তোমাৰ পৰশৰ মিঠা শিহৰণ।

কিয় বাৰে বাৰে মনত পৰে ?
কেনেকৈ নো হৃদয় জুৰ পৰে ?
কিয় মাতিছা বাৰে বাৰে ?
তোমাৰ মৰমেৰে হৃদয় জুৰ পৰে,
তোমাৰ পৰশৰ মিঠা শিহৰণ।

কেনেকৈ নো কৰিব পাৰা হতাশা পূৰণ ?
কেনেকৈ নো শাস্ত কৰি দিয়া
মোৰ আভিমানী মন ?
এয়াই মোৰ সফল জীৱন,
তোমাৰ পৰশৰ মিঠা শিহৰণ।

চকুত অযুত মৰম,
বুকত জিৰণি লোৱা ঠাই নৰম,
বিলীন হৈ যাওঁ পাই অযুত মৰম।
সদায় স্মৃতিবোৰ মনজগতত আলফুলকৈ ৰাখিম,
মহামূল্যবান অমৃত কেনেকৈ নো পাহৰিম ?
তোমাৰ পৰশৰ মিঠা শিহৰণ।

অন্বেষণ

মামণি বৰুৱা বৰা
নগাঁও, অসম

সেই সদা জাগ্ৰত, অন্বেষণৰত,
...মোৰ জীৱন বীনাৰ তাঁৰত অহৰহ
বাজে
মংগলময়ী সুৰৰ স্বৰলিপি।

মোৰ হৃদয়ৰ অনুধাৱনত যেন
মই বিচাৰি পাওঁ
জীৱন হেৰুওৱা জনৰ
জীৱন জিনাৰ অন্বেষণ।

জীৱন মধুময় কৰাৰ সংকল্পত ব্ৰতী হৈ
বিচাৰি চাও অহৰ্ণিশে অভাগাৰ জীৱন
গাথাঁ।

যদি পাৰিছো উদ্ধাৰিছো
আৰু যদি ক্ষমতাৰ অধিকাৰী নহওঁ
দিছো সহানুভূতিৰ একাঁজলী
কোমল আশিস।

অন্বেষণৰ বটবৃক্ষৰ তলত জিৰণি লৈ
আজীৱন অনুভূতিৰ অভিব্যক্তিৰ
প্ৰেৰণাৰে আগুৱাই গৈ
হ'ব পাৰো যেন বহুজনৰ
জীৱন অন্বেষণৰ উপলা উৎস।

তাৰেই কৃপা ভিক্ষা মাগো প্ৰভু
তোমাৰ চৰণ কমলত।

সজীৱিত প্ৰাণ

সৰোজিনী বসুমতাৰী
গুৱাহাটী, অসম।

চোৱা চকু মেলি পূৱৰ সোণালী বেলি,
বিলাই দিয়া কিৰণ সকলোৰে পোহৰ
অসম সূৰ্য উঠা দেশ একাৰ ঠেলি ঠেলি।

সোণালী পোহৰে আঁৱৰি ৰাখে
উদিব বেলিটি পূৰ্ব দিশত
উঠা সকলোৰে মিলি প্ৰভাততে মন মেলি
গোৱা নৱ আশাৰ গান।
নেজাবা পাহৰি নথ'বা সামৰি
মহাভাগ গুৰুৰ নাম সৰে মিলি জুলি
এহাদি পাহৰি আহা সৰে হওঁ একে প্ৰাণ।

বন্দনা গোৱা সমস্বৰে নৱ উলাহৰে মিলনৰ
গান
মিলি যাম সকলোৰে নৱ প্ৰভাতত
নবীন তেজৰে কৰা সজীৱিত প্ৰাণ।

কলংকিত ৰাধা

শ্বেলী
ইছবপুৰ, বৰপেটা

সমাজ-সংস্কাৰ নীতি-নিয়ম, উহঃহু
সমাজৰ নীতি বনোৱা জনকো দেখিছো
ৰাতিৰ এন্ধাৰত উল্লাস কৰা।
ৰাতিটো কিনি লব পাৰে সিহঁতে টকাৰে।
নগ্নতাৰ ৰাগিত গোটেই ৰাতি বিচাৰি ফুৰে কৃষ্ণচূড়া।
নখৰ আচৰত ফালি দিয়ে বুকু,
দাঁতেৰে ক্ষত-বিক্ষত কৰা ৰতনীক দলিয়াই দিব
পাৰে পদপথত, নৰ্দমা অথবা ঘন জঙ্গলত।
ৰাতিপুৱা গংগাত ডুব দি সংস্কাৰৰ পাঠ দিয়ে।

কিমান সতী অসতী হ'ল সিহঁতৰ সংস্পৰ্শত
সিহঁতেই আকৌ অগ্নিপৰীক্ষা লয় ৰাইজমেল পাতি।

প্ৰতিশ্ৰুতি ভালপোৱাৰ,
হৃদয়ে হৃদয়ক বিচাৰে।

সমাজে নিয়ম বিচাৰে
হ'লে হওক ৰাতিৰ এন্ধাৰৰ দাস

নিয়ম কাৰ বাবে
বনোৱা জনেই যদি নামানে?
আশীৰ্বাদৰ হাত মূৰৰ পৰা পিঠিত যায়
হায় সংস্কাৰহু
কাৰ পৰশত কলংকিত ৰাধা?

চৰিত্ৰ গঠন

অশ্বিনি কোঁৱৰ
নগাঁও, অসম

সুখ আৰু দুখ মানুহৰ লগন
সং, অসং চৰিত্ৰই মানৰ জীৱন
নিশ্চয় থাকিব পাৰে বেয়া কিঞ্চিৎ
জানিও নকৰা কয় বেয়াখিনি বঞ্চিত ?
আঁতৰোৱা মানসিক হীনমন্যতা
গঢ়া নিজকে ভাগ্যশালী, সফল ।
ভাবা সুখী বুলি আনতকৈ নিজক
নিদিবা স্থান মনত হিংসাৰ বীজক ।
নেদেখিবা নিজক নিজ দৃষ্টিৰে তুচ্ছ
নিজস্ব বিশেষ গুণতে হ'বও পাৰা উচ্চ ।
সুচেপ্তাৰ দ্বাৰা জীৱন হয় বিশিষ্ট
তাকে হ'বলৈ নিজে কৰা চোন কিছু কষ্ট ।
পৰহিংসা, দুৰ্বলতা ৰখা আঁতৰাই
কটু কথাই বঢ়াই মানুহৰ শত্ৰুতা ।
আনৰো সুখ দুখৰ সমভাগী হ'বা
আনৰ সমালোচনাৰ পৰা দূৰত থাকিবা ।
হ'বলৈ শিকা নিজকে দক্ষ, পৰিশ্ৰমী
আনৰ সুকামৰ লবাহি আৰ্হি
নাযাবা হ'বলৈ আনৰ প্ৰতিযোগী
যাব পাৰা মৰহি নহ'লে উপযোগী ।
আত্ম গৌৰৱ ত্যাগ নকৰিলে
নিজৰ সুখে আনৰ সুখ আনিব নোৱাৰে ।
ব্যৱহাৰ কৰা নক্ষ-ভদ্ৰ সকলোৰ পৰা
ৰাঢ় ব্যৱহাৰো নাপাবা ।
অতি মাত্ৰা কথা কাকোকে নকৰা
ঈৰ্ষা, দ্বেষ, লোভৰ পৰা আঁতৰি থাকিবা ।

মানি চলিবা নিজে অনুশাসন
নিদৃষ্ট নীতি মনাটো শৃংখলাবদ্ধ জীৱন ।
শিকা হ'বলৈ মিতব্যয়ী
অধিক ব্যয়ে কৰে ঋণগ্ৰস্ত ।
ঋণীলোক সদায় অসুখী হয়
এনে লোক সদায় কাবু হৈ ৰয় ।
ভাল অভ্যাস সমাজত বিকাশ কৰা
আনৰ বিশ্লেষণেৰে সুখ আনিব পৰা ।
সুখী-দুখী মানুহৰ পথ আছে নিদৃষ্ট
গুণবোৰ নহয় কাহানিও বিনষ্ট ।
দেশদ্ৰোহ, সমাজদ্ৰোহী নকৰি জীৱন
কৰা চোন নিজৰে ভাল চৰিত্ৰ গঠন ।

বসন্তৰ আগমন

মোঃফুলবৰ আলী
কালাপানী, মানকাচাৰ

সেউজীয়া কুঁহিপাতৰ আঁৰত
কোনে কাৰ ফাঁদত পৰি
বুকু উদঙাই কাৰ ফালে চাই
মাৰিলি মিচিকি হাঁহি ...
ধুনীয়া গাতিছে কুমলীয়া কলি
পুষ্পবাটি সাতভূৰি ডিঙিত পিন্ধি।
ফেৰেঙা ডালৰ পাত সৰাই
সম্ভেদ জাৰণ দিলা প্ৰকৃতিৰ নব্য বাৰ্তা।
দিবাভাগত ধূলি-কণা তেজাল বেলি-ফুল
ফুটিলে গগণৰ নীলকণ্ঠ বাগিছাত।
কুলি নাচিছে বসন্তৰ কুঁহি ডালে-মূলে
ফুটিছে নাৰ্গিজ ৰংগীন ভৱনে।
বসন্ত সম্ভেদে আকাশত ৰামধেনু গজিছে
কেতেকী গুণ্ গুণ্ ভোমৰাই ভো-ভোই নাচিছে।
প্ৰভাতী ফেচাঁ চিক্-চিক্ সপ্তম সুৰ-তাল ধৰে
কুকিলাৰ কু কু ডাকত পলাশ নিদ্ৰাত মাতে।
পখিলাই জাক পাতি উৰে,
মৌ ৰাণী ফুলে ফুলে ঘূৰে
মালিতাই ফুলনিত জাক পাতি প্ৰীতিৰ আমেজ মাগে।

যুদ্ধ নালাগে আমাক

চেয়দা মিনাৰা বহমান
চামতা

ইউক্ৰেইনৰ আকাশ-বতাহ চানিছে ক'লা ধোৱাই,
বিশ্ববাসী শ্বাসৰুদ্ধ, দুয়ো দেশৰ অহংকাৰত।
ক'ত নগৰ পৰিণত হ'ল ধ্বংস স্তূপত,
ক'ত নিৰীহৰ প্ৰাণ গ'ল বণাঙ্গনত।

বতাহত কান্দোনৰ বোল,
কেঁচা তেজে বোৱালে ভূমিত ৰাঙলী বোল।
উন্নত দেশৰ নাগৰিক হৈয়ো জীৱন ভয়াৰ্ত,
কটাইছে প্ৰতিটো ক্ষণ চৰম অনিশ্চয়তাত।
উন্নত হ'লে কি হ'ব, বিবেক হ'ল আসুৰিক,
অহংকাৰে জ্বলাইছে সিহঁতৰ জিঘাংসাক।
নালাগে এনে ৰণপিপাসু আসুৰিক নেতা,
নালাগে ধ্বংস আমাক, নালাগে নিৰীহৰ বলিদান।
বিশ্ববাসী একত্ৰিত হোৱা, নকৰিবা পলম,
দোষী ৰাষ্ট্ৰক এঘৰীয়া কৰা, তেহে যদি আঁতৰে সংকট।
নোৱাৰা যিহেতু কবিৰ সৃষ্টি জীৱনৰ,
ধ্বংস কৰাৰ অধিকাৰ বাৰু ক'ত পালা?
যুদ্ধই কেৱল ধ্বংসহে আনে, ইতিহাসেও সঁকিয়াই তাকে,
নালাগে আমাক ধ্বংস, নিবিচাৰোঁ হত্যালীলা,
আমাক শান্তিহে লাগে শান্তি দিয়া, শান্তি।

তোমালৈ মোৰ শেষ চিঠি

আব্দুৰ ৰশিদ
মইনবৰী, বৰপেটা

শুনিছানে?
মোৰ সপোনৰ ৰাজকুমাৰী,
নিভাজ সোণৰ নিচিনা
নিৰ্ভেজাল মন-প্ৰাণে
হৃদয়ত ঠাই দিবলৈ
বহুত হেঁপাহ লৈ
তোমালৈ লিখিছিলোঁ
মোৰ প্ৰেমৰ কথা।

বুকুত অজস্ৰ সপোন লৈ
গুছি গৈছিলোঁ
অচিন কাল্পনিক দেশ এখন লৈ
য'ত মাত্ৰ তুমি আৰু মই
পাতিছিলোঁ অনেক প্ৰেমালোচনা
আৰু অনেক গল্প...।
সেয়া যেন অদূৰ কাল্পনিক দেশত।

তোমাৰ মাধুৰ্যময়ী সৌন্দৰ্যত
মই দেউলীয়া হৈ সম্পৰ্কৰ প্ৰতীক
এজোপা গোলাপ লৈ
তৃষ্ণাতুৰে বাট চাই চাই
তোমালৈ লিখিছিলোঁ
মোৰ প্ৰথম প্ৰেমৰ চিঠি।

এবুক আশা লৈ হৃদয়ত
প্ৰকৃত প্ৰেমক ঠাই দিবলৈ হাবাথুৰি খাই
উৎকৰ্ণাৰে অপেক্ষা কৰিছিলোঁ
মোৰ প্ৰথম প্ৰেম বাৰ্তাৰ উত্তৰলৈ।

মোৰ প্ৰেম বাৰ্তাৰ উত্তৰত
নীল আকাশত মেঘাছন্ন হৈ বজ্ৰপাতৰ নিচিনা
এজাক ধুমুহাই তচনচ কৰিলে
মোৰ নিখুঁত প্ৰেমক।

এইয়া আছিল তোমালৈ মোৰ শেষ চিঠি
কেৱল মাত্ৰ তোমালৈ...।

আহিবা নে?

ড° মহঃ ছহিদুল ইছলাম
চেন্নাই

ফাগুনী
তুমি আহিবা নে?
বিষাদৰ ৰং বোৰ
মনৰ পৰা
আতৰাই নিবলৈ
আশাৰ পদূলিত
বাট চাই ৰৈ আছোঁ
তুমি আহিবা বুলি
তোমাৰ পছোৱা
বতাহৰ ক্ষিপ্ৰতাত
বিষাদৰ ৰং বোৰ
উৰাই দূৰলৈ লৈ যোৱা
আনন্দৰ ৰং বোৰে
মনৰ দুৱাৰ ডলিত
আগ্ৰহেৰে ৰৈ আছে
ক্ষম্ভকীয়া জীৱনক
ৰঙীন কৰিবলৈ
ফাগুনী
তুমি আহিবা নে....?

আনন্দৰ অশ্ৰু ধাৰা

ববিতা বৰ্মণ
গুৱাহাটী

নিৰ্জনতাত বহি যেতিয়া দূৰৰ
সেউজ পাহাৰ খনলৈ চাওঁ
বিৰিখে বিৰিখে কৰা
আলিঙ্গন
পক্ষীৰ কলৰৱত ভাঁহি আহে
মধু গুঞ্জন
সুৰৰ লহৰত নৈখনো হয়
আনন্দত আত্মহাৰা
দেহৰ ভাঁজে ভাঁজে জাগে
যৌৱনৰ বাসনা
নিশাৰ আকাশ খনলৈ চাই
বৰ ভাল পাওঁ জানা
শুকুলা মেঘৰ আঁৰে আঁৰে
ন'জোনৰ লুকা ভাকু
তৰা বোৰৰ খিলখিলনি
নিঃসংগতাৰ প্ৰশয় নাই
চৌপাশে কেৱল সুখৰ বন্যা
আৰু তেতিয়াই দুগালেৰে
বৈ আহে দুধাৰী
আনন্দৰ অশ্ৰু ধাৰা।

সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা

চতুৰ্থ ভাগ

সম্পাদনা

জোন বৰা

জীৱন জীৱন বৰ অনুপম

মনালিচা পপি শইকীয়া
বোকাখাত

জীৱন জীৱন বৰ অনুপম।
ভিন্ন ৰঙীন অনুভূতি বোৰে
জীৱনক ভিন্ন সময়ত ভিন্ন ৰঙেৰে উজলাই
তোলে।

মনগলেই কেতিয়াবা
সুখ-দুখৰ যোগ-বিয়োগত
ডুখৰীয়া সপোন বোৰে আশা হৈ ফুলে।

জীৱনৰ ধামখুমীয়াত
কেতিয়াবা আকৌ
জীৱন নামৰ গাড়ীখন
ট্ৰেফিক জামত ৰৈ যায়
মাথোঁ ৰৈ যায় সময় বহু সময়।

ভাৱনাত আউল লাগিলেই
সময়ৰ ভাজে ভাজে
জীৱন নামৰ গাড়ীখনে অগা-দেৱা কৰে।
মনৰ সাঁচতীয়া সপোন বোৰ
খণ্ড-বিখণ্ড হয়।

দুৰ্যোগৰ দেওলগা সময়ৰ চাকনৈয়াত পৰি
মনটোৱে দিক্ বিদিক্ হেৰুৱায়

কণমানি হৃদয় খনক
যন্ত্ৰণাবোৰে মুচৰি ধৰে।

কেতিয়াবা আকৌ
সুখৰ অনুভূতিৰ সুৰুঙাৰে
মোৰ হৃদয় লৈ নামি আহে
বুকু ভৰি এবুকু ৰূপোৱালী জোনাক।

তেতিয়া
মনে আলফুলে সোৱঁৰে
সটাকৈয়ে.....
জীৱন জীৱন সটাই বৰ অনুপম।

সোণালী শৈশৱ

বকুল সূত

বালিজান, চতিয়া, বিশ্বনাথ

ফৰিৎফুটা জোনাক ৰাতি
আইতাই বুকুৰ শেতেলিত শুৱাই
সাধু কয় জোনবাই দেশৰ
অ-আ, ক-খ শিকাই চৰা পাৰি
গভীৰ নিদ্ৰাত নিমগ্ন হয় তাই।
দোকমোকালিতে শেতেলি এৰে
কণ কণ ভৰিৰ খোজেৰে
চিঙাজানৰ বালিত
বালিঘৰ সাজি ওমলে
লগৰীয়াৰ লগত।
ৰূপহী ৰচকী সাজোন-কাচোন
ভাৱনাত এজাক ৰঙীণ পখিলা
মুখৰ হাঁহিটিত বিজুলী চমকে
মাকৰ আচলত ধৰি
ঠেহ যোৰে সন্ধিয়া পৰত।
তাইৰ মনতো বগা বগা
জাক পাতি উৰা বগলীৰ দৰে
ভাগৰত তাই নিচুকণি গীত শুনে
আইতাৰ উকা হৈ থকা
উদং বুকুৰ উমেৰে।
তাইৰ ওঠত নিগৰে কাচি জোন
পলাশৰ ৰঙেৰে ৰাঙলী তাই
সোণালী পোহৰৰ বাটত
তাইৰ হাঁহিত নিগৰে
শৰতৰ শেৱালীৰ সুবাস ॥

তুমি আৰু মই

শেৰালী হাজৰিকা
জামুগুৰি, শোণিতপুৰ

তোমাৰ কাজলসনা দুচকুত
সেয়া দেখোন মোৰেই ছবি,
ধৰি ৰাখিছা হবলা
উৰি ফুৰা ভোমোৰাটো বুলি,
ৰাখিছোঁ তোমাৰ কলিজাটি
মোৰ বাহুবন্ধনত সারটি
যেতিয়া মনত পৰে তোমালৈ
এবাৰ হিয়া খুলি চাবলৈ ।
ময়ো হ'ব খোজো দেহা
তোমাৰ হিয়াত ফুলি থকা
এপাহি ৰজনীগন্ধা,
তোমাৰ বুকুতে বিচাৰি পাওঁ
তৰাবোৰে খেলি থকা
আশাৰ স্বপ্নময় সন্ধ্যা ।
মেলি চোৱা এবাৰ
সোঁৱৰণিৰ পৃষ্ঠাবোৰ
হৃদয়ৰ বৰপেৰাটো খুলি,
বিচাৰি পাবা তাতেই তুমি
মোৰ হৃদয়ৰ বীণখনি ।

বন্ধুত্ব

বিশ্বজিৎ সূত
চতিয়া, বিশ্বনাথ

সপোনৰ কাৰেঙত
বাঙলী সূৰ্য্যৰ বশ্মিৰে
পোহৰাই তোলা
তুমি তিমিৰাচ্ছন্ন বাতিৰ
হৃদয়ৰ কোঠালিত
জিলিকি থকা
চিৰ সেউজ উপত্যকা ।
তোমাৰ সিনে-সিনে
বৈ আছে ভালপোৱাৰ গভীৰতা,
মনৰ অট্টালিকাৰ কৰ্ছৰাত
পলে পলে নিগৰিছে
বন্ধুত্বৰ নিজৰা ।
তোমাৰ অংকৰ জংক পংকই
মোৰ হৃদয়ৰ দুৰাৰত
জুইৰ শিখাৰ দৰে
জ্বলি জ্বলি
পোহৰ বিলাই
দিথৈ যায়
জীৱনৰ সোণোৱালী সুবাস ।
সপোনৰ দিগবলয়ত
সেউজীয়া সপোন দেখি
চিৰদিনৰ বাবে মোক দি যায়
গভীৰ বন্ধুত্বৰ প্ৰতিশ্ৰুতি ॥

নদী আৰু নাৰী

মৌচুমী বৰঠাকুৰ গোস্বামী
দুলীয়াজন

নদী আৰু নাৰী একেই,
কেতিয়াবা শান্ত আৰু কেতিয়াবা সংহাৰী।

নদী এখনে বুকুত সাৰতি লয়,
অসংখ্য ভাল আৰু বেয়াৰ সমাহাৰ।

এগৰাকী নাৰীয়েও জীৱনত
সুখ-দুখ, ক্ষোভ-অভিমান
লৈ আগবাঢ়ি যায়।

নদীখনে যিদৰে বাধাৰ সন্মুখীন হ'লে
উগ্ৰ হৈ সন্দ্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰে,

নাৰী এগৰাকীও ঠিক একেদৰেই,
যেতিয়া নিৰ্যাতিতা হয়,
তেতিয়াই সৃষ্টি হয় সমাজবিৰোধী মহাপ্লাবনৰ।
উদঙাই দিয়ে সভ্য সমাজৰ অসভ্যতাবোৰ।

নদী আৰু নাৰী দুয়ো সহনশীলতাৰ প্ৰতীক।

কিন্তু .....
সহ্য সীমা চেৰাই গলেই,
সংহাৰী ৰূপ লয়।

ম'ল্লিক

নিৰ্মিতা বৰগোহাঁই
গুৱাহাটী

অৰুণাশ্ৰিতাৰ মৌন গুঁঠত
প্ৰতাৰিত কম্পিত যৌৱন

কঠিন স্পৰ্শত হেৰুৱায়
অনুৰাগৰ মিঠা শিহৰণ

নিজান বন্ধ কোঠাত
আঁচলে বান্ধিব খোজে
লাজে ঢকা লাজবোৰ

অচিনাকি জনৰ সৈতে
পলে পলে পাৰ হয়
বিষাদৰ অনাসক্ত নিশা

সৰ্বস্ব হেৰুৱাই
নিজক নিজেই প্ৰশ্ন কৰে
কোন বাকু তাই?

হয়, তাই বজাৰত বিক্ৰী হোৱা
এগৰাকী সদ্য বিবাহিতা পত্নী

কুৰিটা বসন্ত গৰকা
তাই এতিয়া ম'ল্লিক।

জীয়া মানুহ

মফিদা বেগম

জনঅৰণ্যত

বহুজনেই অচেতন ভাৱে

ঘূৰি ফুৰিছে আপোন

বিভোৰত বলীয়ান হৈ

কেতিয়া জাক জাক

অচিন মানুহবোৰে বৃক্ষজোপাত

জাপে জাপে হেঁচামাৰি বহিবলৈ

ঢাৰিপাটী ঠিক কৰিছে গমেই নাপায় ।

কিন্তু জীয়া মানুহ কেইজন

আছে বাবেটো

হালি পৰিব দিয়া নাই

ফলমূলেৰে ভৰি থকা বৃক্ষজোপা ।

এই জীয়া মানুহ কেইজনে

শিপাডাল ধৰি আছে খামোচ মাৰি

এই জীয়া মানুহ কেইজনে

শিপাডাল ধৰি নথকা হ'লে

মাটিৰ পৰা বিছিন্ন হ'লহেতেন

তেতিয়া শিপাডালৰ অল্প অভাব হ'লহেতেন

হয়টো চুক এটাৰ অচল হ'লহেতেন

হয়টো ক'ৰবাত ডালেপাতে ঘূণে খালে হয়

শিপাডালৰ ওপৰত বিষাক্ত সাপে পোকে

এটা উইহাফলু সৃষ্টি কৰিলে হয়

লাহে লাহে বৃক্ষজোপাৰ বেমাৰ লাগি

জহি পৰি অস্তিত্ব নাইকিয়া হ'লহেতেন

কিন্তু এই জীয়া মানুহকেইজন

থকাৰ কাৰণেই

শিপাডালৰ আছে আশা ভৰসা

এই জীয়া মানুহ কেইজনৰ পোছাক নীলা

সেউজীয়াবোৰ বুকুত ভৰায় লৈ ফুৰা

এওঁলোকৰ নিচা

থেপি থেপি শিপাডাল

আপডাল লয় পোতখোৱাই থয়

মজবুতকৈ মাটিৰ লগত

জীয়া মানুহকেইজনৰ এটাই আশা

বৃক্ষজোপাৰ ফলৰ সোৱাদ

তেওঁলোকে ল'লে যেনেকৈ

নাতিপুতি কেইটাৰেও এই

ফলৰ সোৱাদ পাই যেন তেনেকৈ ।

শ্মশান

জয়শ্ৰী ভট্ট
মঙলদৈ মহাবিদ্যালয়

তেওঁ শুই আছে
শ্মশানত
এবুকু নিৰ্জনতা সামৰি।
বিশাল শূন্যতাৰ বুকুত
হালধীয়া বেলি।
থিৰ গুঁঠমুৰিত
ছাইৰঙী ব'দ।
তেওঁৰ বাবেই সেমেকে
দুচকু।
তেওঁৰ সপোনবোৰে
জুইৰ বুকুত আঁকিলে
এখন স্মৰণীয় ছবি
আশাবোৰ বুকুত বান্ধি।

দেশপ্ৰেম

অজয় কিশোৰ কলিতা
কমলপুৰ, কামৰূপ

মোৰ দেশক ভাল পোৱাৰ বীজগণিতীয় সূত্ৰ
তুমি মোক নিদিবা
মাৰগৰ্ভত মই শিকিছিলোঁ আদিপাঠ,
মাক ভাল পোৱাৰ।
প্ৰেমত পৰিছিলোঁ মাৰ,
গাখীৰ নাপালে ফেঁকুৰিছিলোঁ
সেইয়া জানো নহয় অভিমান মাক
ভালপোৱাৰ?
কৈশোৰত চৰাই, সেউজীয়া পাহাৰ, নদী,
যৌৱনত নাৰীৰ।
তুমি যদি নাৰীক ভাল নোপোৱা
নিশিকাবা মোক দেশপ্ৰেমৰ জ্যামিতিক সূত্ৰ,
সিদ্ধান্তৰ পৰা অনুসিদ্ধান্ত দেশপ্ৰেমৰ।
কৃষকৰ কামীহাড়ত, শ্ৰমিকৰ হাতদুখনত
মোৰ দেশৰ প্ৰেমৰ গান,
যুগ যুগ ধৰি সংস্কৃতিৰ ঔৰসত
মোৰ দেশত মানৱতাৰ ঐকতান
সেয়াই মোৰ দেশপ্ৰাণ।

ভোকাতুৰ শিশু, ধৰ্মিতা কিশোৰী প্ৰদূষিত
বায়ুৰ দেশপ্ৰেমৰ বীণ তুমি নবজাবা
কাৰণ,
মাৰ সৈতে মোৰ প্ৰেম,
চৰাই, পাহাৰ, নদীৰ সৈতে মোৰ প্ৰেম
প্ৰেম মোৰ নাৰীৰ সৈতে,
ইয়াকে কওঁ মোৰ দেশপ্ৰেম।

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

পঞ্চম ভাগ
সম্পাদনা
উষামণি শইকীয়া

মৃত্যুঞ্জয়ী

চফিকুল ইছলাম
যোৰহাট

মই আজন্ম যোদ্ধা জগত সমৰৰ
মই মৃত্যুঞ্জয়ী
মোৰ স্থিতিত
মই অচল-অটল
অবিচল
মোৰ তেজ দেশৰ মাটিত
সিঁচি দিছো অবিৰাম...
তাৰ প্ৰতিটো টোপালত
হাজাৰতা মই পুনৰ
জন্ম হৈছোঁ,
মই যেতিয়া যুঁজলৈ ওলাও
মোৰ কাণত পৰে
বহুতো উক্তি যুক্তি
যুক্তি যুক্ত
অথবা যুক্তিহীন
ই দি যায় মোক এক
সকিয়নী,
জ্বালাময় শিলাভূমি ভেদি
মই প্ৰলয়েৰে
সৃষ্টিৰ গীত গাঁও,
সৰ্ব শক্তিমান
দুৰ্বাৰ মই
মোৰ দেহত তিৰবিৰাই
আছে জগত বীৰৰ
বিষ্যৰ ধাৰা
মোৰ খোজত
ধৰণী কঁপে,
মহা প্ৰতাপী মই
উভালি পেলাম

জনমভূমিৰ মহাপতনৰ
মূল বোৰ,
মই মুক্তিভীষানি
বহিঃশিখা
জনমভূমিৰ বেদনাক্ৰিষ্ট
আৰ্তনাদে মোক
সজাই তোলে নতুন
সাহসেৰে
জগতৰ প্ৰতিজনৰে
দৃষ্টিমান
সৌৰা আকাশলংঘী
বিজয় স্তম্ভ ময়েই গঢ়া,
মই আজন্ম যোদ্ধা
জগত সমৰৰ
মই মৃত্যুঞ্জয়ী অসমীয়া,
মোক লাগে যোদ্ধা
আত্মাহুতিৰ শক্তিসুধা
মৃত্যু বিজয়ী মন্ত্ৰ জনা...
মই আজন্ম যোদ্ধা জগত সমৰৰ
মই মৃত্যুঞ্জয়ী...

অৰুন্ধতী

অনিমা তালুকদাৰ দত্ত

অৰুন্ধতী - এইয়া দোভাগ ৰাতি।
তোমাক চাবলৈ আহিলো দূৰ দূৰণিৰ পৰা,
কিন্তু তুমি দেখোন শোৱা নাই,
গাৰুতে কৰি আছা মূৰটো ইকাতি-সিকাতি।

অৰুন্ধতী, ক'ভিদ নামৰ নেদেখা শত্ৰুটোৰ ওচৰত হাৰ মানি
মই গুচি গ'লো দূৰ দেশলৈ।
এই দোভাগ ৰাতি ঢপলিয়াই আহিছোঁ
পোনাকণ আৰু তোমাক চাবলৈ।

অৰুন্ধতী, পৰেনে মনত সেই
তাহানিৰ দিনবোৰ?
তুমি মই পাৰ কৰা
মিঠা মিঠা লগন বোৰ?
নতুন কাপোৰ পিন্ধিলেই
সোধা “ক'লৈ যোৱা”।
নাজাবা বুলি যে মোক
কাবৌ কৰি কোৱা।

আমাৰ সুখৰ বাবে সকলো
দিছিল বিসৰ্জন।
নিজৰ বাবে কিন্তু
নাৰাখিলা অকণ।

কিন্তু অৰুন্ধতী,
তোমাক মই এৰি আহিলো
ডাৱৰৰ সিপাৰে থকা ধুনীয়া দেশলৈ,
অজান দেশৰ নিৰ্জন কোঠাত শুই থাকো মই,
তোমাৰ ওচৰলৈ যাবও নোৱাৰো এই বেশ লৈ।

নিঃস্বার্থ প্ৰেমৰ কঠিন বাঞ্চান
অলক্ষিতে সোলোকালো
নজনা নেদেখা অজান দেশলৈ
তোমাক এৰি মই গুচি আহিলো।

সেয়েহে অৰুন্ধতী তোমাক চাবলৈ
আহিছো মই এই দোভাগ ৰাতি,
কিন্তু দূৰৰ পৰা দেখিলো তোমাক -
তুমি শূৱা নাই,
গাৰুতে কৰি আছা
মূৰটো ইকাটি-সিকাতি।

শুই থকা অৰুন্ধতী,
এইয়া যে দোভাগ ৰাতি... ।।

মই ৰজাৰ ইতিহাস হ'ব খোজো

মই ইতিহাস
এতিয়া , মোৰ বুকুৰ ওপৰত
হাজাৰ হাজাৰ জনৰ হাঁহাকাৰ,
বছৰ বছৰ বাগৰি গ'ল
তথাপি
সংগ্ৰামী জীৱনৰ আশাবোৰ দেখোন
নিমিষতে ছৰখাৰ হয় ।

ত্ৰিদিৰ চৌধুৰী
জয়ানগৰ, গুৱাহাটী

মই ইতিহাস
কাৰণ...
এতিয়া...
মোৰ ঘৰৰ ছালৰ ওপৰত
আকাশখনেও লাজতে লুকায় ,
গাঁওবোৰ মৰমৰাই ভাঙে ...
মোৰ গাঁৱৰ
জৰাজীৰ্ণ বাটেৰে
দুৰ্দশাৰ কঠীয়া সিঁচিবলৈ
খাতুৱে খাতুৱে
আহে আৰু যায়
যন্ত্ৰনাবোৰ জাপি দিবলৈ ।

সেয়ে ...
মই ৰজাৰ ইতিহাস হ'ব খোজো
মোৰ দেশত ৰজা আছে,
মোৰ গাঁৱলৈ বছৰেচৰেকৰ মূৰত
ৰজা আহে, ৰজা যায়,
ৰজাই দেখে
ডিঙিত পিন্ধাব অনা
ফুলাম গামোছা ,
ৰজাই দালাল দেখে
ৰজাই ঠিকাদাৰ দেখে ,

ৰজাই যন্ত্ৰণাৰে ভৰা জীৱনবোৰ নেদেখে,
নদীৰ গৰা খহাও ৰজাই নেদেখে ।
সেয়ে...
মই ৰজাৰ ইতিহাস হ'ব খোজো
কাৰণ মই যে জীয়াই আছো
ইতিহাসৰ পাতে পাতে ,
মোক লৈ ঠিকাদাৰ দালাল কিম্বা
ৰজাবোৰে
নিজৰ নিজৰ মুনাফা লৈ
মোক ভোগৰ সামগ্ৰী হিচাবে
বছৰে বছৰে,
ঢাকঢোল বজাবলৈ
সুবিধা পায় ....
সেয়ে মই ৰজাৰ ইতিহাস হ'ব খোজো ।

পৰিবাৰ

মেৰাজ বাচিকুৰ ৰহমান
মৰাণ

এক নুবুজা সাঁথৰ
সম্ভৃষ্ট নোহোৱা শিলৰ পাথৰ
দেৱতাই নোৱাৰিলে
মানুহে ক'ত পাৰিব বলে।

কিন্তু মোৰ বাবে জ্ঞানৰ সাগৰ
জীৱনে মৰনে আজীৱন লগৰী
সন্ধিৰ বাঁহ বুদ্ধিৰে কাটিব পাৰি
মৰম দিব জানিলে বলাব পাৰি।

পৰিবাৰতকৈ বন্ধু পৃথিৱীত নাই
মাতৃৰ সমান মন্দিৰ বিশ্বত নাই
পিতৃ সমান শুভাকাঙ্ক্ষী ভূৱনত নাই।

পৰিবাৰক নুবুজিলে পুৰষেই নহয়
পৰিবাৰক বুজাব নোৱাৰিলে পুৰুষৰ পৰিচয়
নহয়

বহু ত্যাগৰ সমষ্টি এগৰাকী নাৰী
বহু ধৈৰ্যৰ সমষ্টি এগৰাকী নাৰী
বহু চৰিত্ৰৰ সমষ্টি এগৰাকী নাৰী

গান্ধাৰী দৰে সাহস আছে
কুন্তীৰ দৰে ৰহস্য আছে
দ্ৰোপদীৰ দৰে যাতনা আছে
কৌশল্যাৰ দৰে ত্যাগ আছে

শিশুৰ শিক্ষাৰ বটবৃক্ষ
পতিৰ বাবে মস্তিষ্ক
সমাজৰ বাবে মেৰুদণ্ড
সৌন্দৰ্যৰ বাবে সুন্দৰৰ আৰাধনা
ঘৰৰ বাবে লখিমীৰ পদুলা।

পত্নী অস্তৰৰ পৰিশুদ্ধিতা
জীৱনৰ বাবে চিত্তৰ দাপোণ
মনৰ বাবে প্ৰজ্ঞাৰ পোহৰ।

মিঠা মাতে সংসাৰ গঢ়ে
চাণ্ডাল হ'লে সংসাৰ ভাঙে
মদিৰাসক্ত হৈ পত্নীক অত্যাচাৰ নকৰিবা
বহু পণ্ডিতেও পত্নীক ৰাখিব নোৱাৰিলে
কপাহ কোমল পৰিবাৰক স্বাধীনতা দিবা
সংসাৰ শুৱলাকৈ নিজ পথত নিজ গতিত
যাব
যুগ্ম জীৱন ধৰিব জানিলে স্বৰ্গ সুখ পাবা
লতিঘতি লাগিলে নৰকৰ যাতনা মৰ্ত্যতে
পাবা।

বুজাবুজিৰ সংসাৰ শাসনতকৈও ডাঙৰ
পৰিবাৰক দিয়া মৰম আসনতকৈও
ডাঙৰ।

নাহৰৰ সুবাস

অণু দেৱী
বেলতলা সৌৰভ নগৰ

হে ফুল্ল শিখৰিনী চিৰসেউজী
দুগ্ধৰ দৰে পাপৰি কি যে
অপৰূপ ৰূপমাধুৰী।
তুমিয়েই
মালয়েছিয়া, থাইলেণ্ড, ফিলিপাইন, দক্ষিণবাৰ্মা, ভাৰত
সকলোৰে আদৰৰ
হিমালয় শূৰনি
শ্ৰী লংকাৰ জাতিৰ চানেকি।
হে চিৰ সেউজী
কাৰ ৰূপেৰে নিজকে
সজালা তুমি
মিচৰ নে ইজিপ্তৰ?
নহয় নহয়
তুমি আমাৰ হিয়াৰ আমঠু
বসন্তই আনিলে আদৰি
বৰ্ষাই নোৱালে
ব'হাগে লাহিকৈ সজালে
ৰঙীণ কৰি।
শুভ পুষ্প স্নিগ্ধ শোভা
মন্দিৰৰ আসনটো জিলিকা তুমি
তুমিয়েই
অসমীয়া জাতিৰ সংস্কৃতি
অসমীয়া শিপিনীৰ লারণ্য
তাঁতৰ মাকোটি
নাচনীৰ কলডিলীয়া কবৰী শূৰনি
হে নাহৰ তুমি
ব'হাগৰ আতুৰ প্ৰেমিক।

সাৰধান

চমক কুমাৰ
মঙলদৈ, ৱাৰ্ড নং ৭

বানে ধোৱাৰ পিছত
জুমুঠিত জীউটোহে বাকী
চৰকাৰ বাহাদুৰ
এশ গ্ৰাম খোৱাতেল
দুসেৰ চাউল
আধাসেৰ ডাইল দিছা বাকু
সেয়াও দুৰ্মূল্য এতিয়া
কিন্তু শূনা
নকৰিলে যিবোৰ নহয়েই
সেইবোৰ কৰা
নহ'লে বাচিব নোৱাৰিবা এদিন
ক্ষোভৰ উদগীৰণ নহ'ব বুলি নাভাবিবা
হালৰ গৰুহাল
ভঁড়ালৰ ধান
পুখুৰীৰ মাছ
এনেকি জীৱনো কাঢ়ে বানে
আৰু আমি কেৱল
মিঠা বক্তৃতাত ভোল যাওঁ
আমাৰ কৰৰ মেটমৰা ভাৰখনেৰে
বিলাস ভ্ৰমণ কৰা
উচ্চ অট্টালিকাত বাস কৰা
আমালৈ এবাৰ ভাবা
মাথোন এবাৰ
বহুত নালাগে আমাক
নৈখন ভেটা
মথাউৰি আৰু বাটপথ সাজা
আমাৰতো দুখ নাই বেছি

হাঁহেও ভাল মাহেও ভাল স্বভাৱ
আমাৰ
প্ৰাণে মাৰি ৰং নাচাবা
সীমাহীন অত্যাচাৰ সহোঁ সদায়
মাটিৰ মানুহ আমি
তথাপি
সীমা আছে সহন কৰাৰ
যিদিনা সীমা চেৰাই যাব
ধৈৰ্য্যৰ বান্ধ সুলকি যাব
সিদিনা হ'ব ছাৰখাৰ
বক্তৃতাত ফুলঝাৰি মাৰিব নালাগে
আৰু
কাম কেৱল কাম কৰা.....
ভাবিবা এবাৰ
মেৰুদণ্ডই যদি নাথাকে
কৃষকেই যদি নাথাকে
তুমি থাকিবা ক'ত
থাকিবা ক'ত তুমি
তাছপাতৰ দৰেই খহি পৰিব দুৰ্গ
জাহ যাবা এদিন আমাৰ দৰেই
সময় থাকোঁতেই যদি নকৰা সংশোধন
সাৰধান
সাৰধান

সূৰ্য্য

অঞ্জনা বৰুৱা
ডিব্ৰুগড়

পোহৰ ভালপোৱা মানুহ মই,
পোহৰ বিচৰাজনো মোৰ প্ৰিয়
লগেভাগে কাটি যাওঁ এন্ধাৰৰ পাখি,
দূৰন্ত এজাক দূৰৈৰ পৰাই সাক্ষী।

এন্ধাৰ যিমনেই আগুৱাই আহে
তড়িৎ গতিত মোৰো জেদ বাঢ়ে,
পোহৰত দিয়া দুখোজ চাৰিখোজ
এন্ধাৰত দহখোজ হৈ পৰে।

মোৰ মন সততেই শুকুলা বৰণ
এমুঠি ছটিয়াই যাওঁ এন্ধাৰৰ বাটে,
খুপি খুপি খোজ দিয়া এন্ধাৰৰ মন
পোহৰৰ বাটত যাতে ব' লাগে।

পোহৰ আপুনিও যদিহে ভালপায়
যদিওবা বাট হয় সূদূৰ চকামকা,
সাৰটি লওক তাৰেই এজোলোকা
পাৰ হ'ব খালডোং অবাধ মৰীচিকা।

ইয়াত এখন চহৰ আছিল

বিপুল শৰ্মা
ধেমাজি

ইয়াত এখন চহৰ আছিল
চহৰখনৰ ৰাস্তাত— গাড়ীৰ লানি লাগিছিল
চহৰখনৰ ওখ ওখ ঘৰবোৰত— সুখৰ নিজৰা বৈছিল
চহৰখনৰ সেউজীয়া গছবোৰত— চৰাইয়ে গীত জুৰিছিল
চহৰখনৰ পাৰ্কত— ল'ৰা-ছোৱালীয়ে খেলিছিল

ইয়াত এখন চহৰ আছিল
ঐতিহ্যৰ গুণ গুণনিত— চহৰখন জিলিকি উঠিছিল
আধুনিকতাৰ পৰশত— চহৰখন বাট বুলিছিল
প্ৰগতিৰ বাটত— চহৰখন গৈ আছিল

ইয়াত এখন চহৰ আছিল
ক্ষমতাৰ খকত— চহৰখন নিঃশেষ হ'ল
বিজ্ঞানৰ বলত— চহৰখন ছাঁই হ'ল

কিমান স্বাৰ্থপৰ হ'লে
কিমান অহংকাৰ হ'লে
চহৰ এখন জ্বলাই ছাঁই কৰি দিব পাৰি

ইয়াত এখন চহৰ আছিল
চহৰখন এতিয়া মৰিশালি হ'ল

চহৰখনত
এতিয়া
চৰাইবোৰে গীত নাগায়
ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে নেখেলে
চহৰখন এতিয়া মৰিশালি হ'ল

(মাৰিয়াপুলৰ বিখস্ত ৰূপ দেখি)

শুকুলা চাদৰখন

পল্লৱী গগৈ ইনী
মৰাণহাট

পৰিস্থিতিৰ প্ৰেৰণাতে তেজৰ শেতেলীত তিতা
চকুলোৰে মন্ত্ৰা বাটি
দুৰ্বল ভৰি দুখনে গৰকাত ভৰদি
দ্রৌপতিয়ে টাহি টাহি বৈ গৈছিলোঁ হৃদয়ৰ
শুকুলা চাদৰখনি

বাৰিষাৰ বৰষুণ জাকে বাৰে বাৰে এচাৰকণিৰে
তিয়াই
উৰুখা চালিত উলমি থকা বাধাহীন টোপাল
বোৰে চেকাৰে বুলাই যোৱা
শাৰী শাৰী বুটাবোৰে
সাঁচি বখা বুকুৰ বৰ পেৰাটেই
সময়ৰ সোঁতত বং সনালে।

আলফুলে মেৰিয়াই ললোঁ
দাপোণত জুমি চাই দেখিলোঁ
মিনাকৰোৱা গুণাই জিলিকি আছে।

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

ষষ্ঠ ভাগ
সম্পাদনা
মৌচুমী ৰাজখোৱা

কি উত্তৰ দিবি অ' প্ৰজাপতি

মীৰা ৰাজখোৱা
যোৰহাট

কি যে স্বপ্ন দেখি
ঘূৰি ফুৰিছ অ' মোৰ প্ৰজাপতি
উৰি উৰি তই যে ভাগৰি পৰা নাই
অ' মোৰ প্ৰজাপতি
প্ৰজাপতি
তোৰ দৰে মইয়ো ফুৰিছোঁ ঘূৰি
ফুলে ফুলে মৌ চুহি
পোৱা নাই জানো অমৃত মাধুৰী
তই অ' প্ৰজাপতি
সেউজীয়া প্ৰকৃতিৰ মনোৰম
ৰূপ তুষা পান কৰি
হেঁপাহ পলুৱা মোৰ নাই কিয়
অ' প্ৰজাপতি
উত্তৰ দিবি অ' প্ৰজাপতি
ৰঙা, নীলা, হালধীয়া পাখিৰে
নীৰে নীৰে উৰি তই
কি বিচাৰি কি যে স্বপ্ন দেখি
ঘূৰি ফুৰিছ অ' প্ৰজাপতি

তুমি মোৰ কবিতাৰ নাম

সত্যজিত গগৈ
চাচনি, নাহৰকটীয়া

তোমাৰ ওঁঠত ওলমি থাকে
মোৰ সুমথিৰা ভাষাৰ
গুলপীয়া শব্দ।

ব্যাকৰণে ভাষা হেৰুৱায়
আৰু আঁঠে ফুটা কথাবোৰ
কবিতা হৈ নামি আহে
তোমাৰ মধুৰ কণ্ঠস্বৰত।

মোৰ অকৃত্ৰিম ভালপোৱা
তোমাৰ কোলাতে শুই থাকে
আৰু কোমল কোমল শব্দই
আখৰা কৰে
সৰু সৰু কবিতাৰ।

আজি এই কবিতাই হ'ল
তুমি মোৰ কবিতাৰ নাম...।

‘দুখৰ আশ্বনা’

প্ৰাণজিৎ ৰায় চৌধুৰী
ছয়মাইল, গুৱাহাটী

সময়ৰ গতিধাৰাত
বুৰ যোৱা ক্ষণবোৰে
আমনি কৰে।
নিৰাশাৰ আশাবোৰ
মুৰ তুলি চায়।
ভাললগা ভালপোৱাবোৰ
বুৰ যাব খোজে
সেউজীয়াৰ মাজত।
দুখবোৰ গুজৰি গুমৰি উঠে
সেয়ে দুখৰ দিনতো আঁকো
মধুৰ আশ্বনা
সুখ-দুখৰ ভাজত।

এমুঠি জোনাক বিচাৰি

মনীষা শইকীয়া (বানী)
গোলাঘাট, পুৰণা আমোলাপট্টী

চকা-মকা একাৰৰ আঁচল আঁতৰাই
নিশব্দতাৰ মাজেৰে মই আগুৱাই গ'লো
এমুঠি প্ৰেমৰ সুৰাস
আৰু... বাতিৰ জোনাক বিচাৰি!
নাই জনসমুদ্ৰৰ কোলাহল
নাই যান্ত্ৰিকতাৰ ভিৰ
মাথোঁ মই আৰু মোৰ ছাঁ
এখন বাস্তৱ সুন্দৰ পৃথিৱী!
জীৱনটো এক প্ৰত্যাহুন
মই যুঁজাৰু
হাঁহি হাঁহি আগুৱাও
মোৰ জীৱন বাটত!
কেতেকীজনীৰ বুকুত বঙীন সপোন
অপেক্ষা প্ৰিয়তমৰ,
বতাহৰ হাঁহিত সৰি পৰে প্ৰেম
প্ৰাণ পাই উঠে যৌৱনা প্ৰকৃতি!
মলয়াজাকে সানি দিয়ে
প্ৰেমৰ অবিৰ
প্ৰেমৰ আলিঙ্গনত
ডুব যায় জোনাকী ৰাতি।
এজাক চিপচিপিয়া বৰষুণে
তিয়াই দিলে হৃদয়
জীপাল হ'ল উদং বুকু,
প্ৰেম, অনুভূতি, আশা

তাতেই আছে এখন
সুন্দৰ-বাস্তৱ প্ৰেমৰ পৃথিৱী।
এটি নতুন জীৱন
য'ত হাজাৰ আশাই
বাস্তৱ পৃথিৱীত সপোন ৰচে
য'ত একাৰে পোহৰৰ বাট
বিচাৰিবলৈ
জোনাকী পৰৱৰ্তী হৈ সুযোগ দিয়ে,
আগুৱাই যাওঁ নিশব্দে
মোৰ ভাল লগা চিনাকি বাটেৰে
সৰাপাত গচকি-গচকি
বাতিৰ প্ৰেমৰ সুৰাস
আৰু..এমুঠি জোনাক বিচাৰি!

মা

ব্ৰহ্মদেৱৰ গোস্বামী

একো আৰু নালাগে মোক
বিচৰা নাই ৰাজ কাৰেং
মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ
মোৰ হৈ যিখিনি কৰিলা
সেয়াই যথেষ্ট
আৰু মোক নালাগে সোণৰ সোলেং।

দহ মাহ দহ দিন উদৰত ৰাখি
চিনাকি কৰালা এই বিশ্ব বিনন্দীয়া
বুকুৰ অমৃত খুৰাই
পাৰ কৰালা শৈশৱৰ দেওনা
কেৱল সেয়াই নে
থুপুক খাপাক খোজ কাঢ়ি
থুনুক থানাককৈ মাত মতাৰে পৰাই
চিনাকি কৰাই দিলা
অসমীৰ শূৰনি ভাষা অসমীয়া।

কবলৈ শিকাইয়ে ক্ষান্ত নহ'লা তুমি
শিকিলা হাতত ধৰি অ আ ক খ
পথৰ সাৰথি হৈ ছাঁৰ দৰে লাগি
দেখুৱালা পথ ভৱিষ্যতৰ
পাহৰি যোৱা নাই তাক মই অন্ততঃ।

কৈশোৰ অতিক্ৰমি
যৌৱনত ভৰি দিয়ালৈকে
মোৰ বাবে তুমি কৰা নাই কি
নোৱাৰোঁ শুজিব ধাৰ ইহজনমত
ধন, সোণ, মণি, মুকুতা দি,
তুলনা নহয় একো
তোমাৰ মৰমৰ লগত
যদিও তোমাৰ শুশ্ৰযাত ৰৈ গৈছে
ঐতি
আক্ষেপ নাৰাখিবা মনত
কামনা কৰিছোঁ মা পৰজনমত
জনম লওঁ যাতে পুনৰ তোমাৰ
উদৰত।

কবিতা

অৰ্পিতা লাহন চেতিয়া

অনুভৱী হৃদয়ৰ তপোবনত
যেতিয়া কুঁহ মেলে শব্দৰ মালিতা
ভাৰনাবোৰে এৰাঙে দৈৰাঙে
খেপিয়াই লিখি যায় ছন্দোময় ভাষাৰে
অনুভৱৰ এলানি
সৰু সৰু এটি দুটি শব্দইও প্ৰাণ পাই
অনুভৱী হৃদয়ৰ কবিত্বময়ী ভাৰনাত
উদাসীনতা দুখ সুখক সাঙুৰি
ভাৰনা শৈলীয়ে সজাই তোলে
জীৱনৰ বাটে বাটে নতুনত্বৰ ছবি
পাঠকৰ অস্তৰ পৰশে
জীৱন জীয়াৰ সংজ্ঞা বিচাৰি পায়
ভিন্ন উৎসক সামৰি মনৰ মাজত
জুকিয়াই একুঁকি শব্দক সজাওঁ
তেওঁ মই আমিবোৰে
শব্দৰ মধুব্যঞ্জনাৰ গাঁথনিৰে
উকা কাগজৰ প্ৰতি পৃষ্ঠা

তাইৰ খোদিত ভাস্কৰ্যবোৰ

হৰেন দুৱৰা
টিংৰাই, তিনিচুকীয়া

হাতবোৰক বিশ্বাস কৰি
তাই হাঁহি মাৰি
হাতখন আগবঢ়াই দিয়ে,
হাঁহিৰ প্ৰত্যুত্তৰত এটা আমিষ হাঁহি।
জোনাকত পৰিস্ফুত তাইৰ ভাস্কৰ্যবোৰত
হাতবোৰ বঘুমলাৰ দৰে বিয়পি পৰে,
আৰু নিঃশেষ কৰে তাইৰ অস্তিত্ব।
এতিয়া উশাহবোৰ শেষ হৈ
খহি পৰা তাইৰ ভাস্কৰ্যবোৰ স্তূপ হোৱা দেখি
ক্ৰমান্বয়ে আগুৱাই যায় মিছিল।
নিলাদত নামি আহে সাগৰত প্ৰচণ্ড জোৱাৰ
আৰু আকাশত বিয়পে জুই।
সকলোবোৰ বৰ বৰ আখৰৰ শিৰোনাম... ?
কাৰণ, বাতৰি পুৰণি হয়
আৰু বঘুমলাৰ উচন হোৱাৰ কথা
বতাহত বিলীন হয়
বঘুমলাই আকৌ মেৰিয়াই লয়।
তাইৰ অজানিতে সৰকি অহা বেলিটিক
আৰু কিমান ৰাখিব ঢাকি ?
আমিষ হাঁহিবোৰ নহয় গৰাকীবোৰ উলমি ৰওক
যুঁজাৰৰ জৰীত।
ভাস্কৰ্য খোদিত তাইৰ লিপিবোৰ ৰ'দ হৈ পৰক বিয়পি।

আলি আঃয়ে লুগাং

লাৰণ্য ৰাণু ফুকন
উত্তৰ লখিমপুৰ

শেৰালি ঐ
এইবাৰ আলি আঃয়ে লুগাঙলৈ
নহাকৈ নাথাকিবি দেই
বিশ ফেব্ৰুৱাৰীতে পৰিছে।
দূৰ-দূৰণীত থকা মাগব হাঁত,
বাই-ভনী, ভাই-ককাই হাঁত আহিব।

অন্ততঃ নগিন আপং নাখালেও
তোৰ বাবে পঃৰ আপং গোটাইছো
অ 'কণাইজনীএ পুৰাং আপিন সিজাব
পৰা হ'ল নহয়;
তই বহু বছৰেই গাঁৱলৈ অহা নাই
আমাৰ গাঁৱৰ চাংঘৰবোৰৰ কাষতে
একোটাই হাঁত পকীঘৰ সাজিলে।
ছোৱালীবোৰে খেতি কৰা, তাঁতবোৱাৰ
ওপৰিও পঢ়া-শুনাটো আগবঢ়া হ'ল।
এতিয়া আমাক মদ খোৱা, গাহৰি খোৱা,
ডলুৱা মিৰি বুলি কব নোৱাৰে
কাৰণ, অমিচিং সকলেও আজিকালি
বহুতে পঃৰ আপং খোৱা দেখা পাইছোঁ।
ৰাতিলৈ গুমৰাগ পাকচঙত ভাগ ল'বও লাগিব,
সেয়েহে তোলৈ আশাৰে বাট চাই আছো
নিশ্চয় তই নহাকৈ নাথাকিবিহুহু

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

সপ্তম ভাগ

কাৰ্যবাহী সম্পাদক
উৎপল গোস্বামী

দ্রৌপদীৰ আত্মগাঁথা

কল্যাণী দেবী গোস্বামী
জালুকবাৰী, গুৱাহাটী

মই, অৰ্জুনৰ অনুৰক্তা,
ভাৰ্য্যা মই, পঞ্চ- পাণ্ডৱৰ
তথাপিও মই পতিব্ৰতা
মোৰ সতীত্ব গুণত মই, মহীয়সী,
সতী-সাধৱী সৰ্বদা ।
ময়েই পাঞ্চাল দেশৰ পাঞ্চগলী
দ্রুপদ নন্দিনী দ্রৌপদী নতুবা যাজ্ঞসেনী
বহু বিভূষণ মোৰ যদিওবা,
হৃদয় ব্যথিত হয় প্ৰতিনিয়ত,
অণুৰণন মাথোঁ প্ৰতাৰণা, বঞ্চনা, লাঞ্ছনাৰ ।
অন্ধ মাতৃ-ভক্তিৰে মোৰ প্ৰেমৰ ভাগ-
বটোৱাৰ,
ৰাজ-সভাত কটুক্তি, ককৰ্ণনা
নাই কাৰো অনুকম্পা
কেশাকৰ্ষণ, কৰি বিৱসনা,
ক'ত যে লাঞ্ছনাহু
ৰাজবধু মই, বন্দী পাশা-খেলৰ চলনাত ।
প্ৰতিজ্ঞা বদ্ধ হৈ মই মুক্তকেশীহু
পঞ্চ পতি মোৰ হৈ ৰয় মৌন,
বৰ বৰ পদবী ৰে বিভূষিত জ্যেষ্ঠ জনৰ
শিৰ হৈ ৰয় নত;
মোৰ লাঞ্ছনাৰ নহয় অন্ত ।
দুঃশাসন, জয়দ্রথৰ লোলুপ দৃষ্টি,
উৎপীড়নৰ বলি মই,
বাক্যৰ বিযবাণ এৰি
মোক সজাই বহুভোগ্যাৰে কলংকিনী ।
হে সখী কৃষ্ণ,
যদিওবা কৰিলা মোৰ লজ্জা নিবাৰণ, কটুক্তি,
ককৰ্ণনাৰ নকৰি প্ৰতিবাদ,
মৌন হৈ ৰ'লা কিয় ভৰা ৰাজসভাত ?

মই বিদুষী নাৰী নাপাঁও একো সমিধান ।
হে সঁখা কৃষ্ণ,
সুভদ্ৰাৰ অনুৰাগ অৰ্জুনৰ প্ৰতি,
তোমাৰ ভগ্নী হেতু
হাঁহিৰে দিলা স্বীকৃতি
মাথোঁন তৃতীয় পাণ্ডৱক কৰোৱালা বৰণ !
নাৰীৰ সুখ চিৰবাঞ্ছিত, মোক কৰিলা কিয়
বঞ্চিত ।
স্বামীকুলৰ ধাৰাৰ প্ৰতীক,
অৰ্জুন-সুভদ্ৰানন্দন অভিমন্যুৰ, পুত্ৰ
পৰীক্ষিত ।
আকাঙ্ক্ষিত প্ৰেমৰ, স্বাক্ষৰ বহন কৰি
অৰ্জুনৰ ঔৰসজাত সন্তানৰ জননী হোৱাৰ
স্বপ্ন,
শূন্যতাৰে হ'ল পূৰ্ণ, হৃদয় মোৰ যন্ত্ৰনা-দগ্ধ ।
ই তোমাৰ কেনে যুক্তি অদ্ভুত, দুৰ্বোধ্য ।
হে সঁখা কৃষ্ণহু
পঞ্চ বীৰ পুত্ৰৰ জননী আছিলো মই
মোৰো আছিল তেজৰ সামৰ্থ্য,
কলিতেই মৰহিল শত্ৰুৰ ধাৰাল আঘাতত ।
মই, নাৰী শ্ৰেষ্ঠা পাঞ্চগলী
শুনিব কোনে মোৰ মৰ্মস্তুদ কাহিনী ।
ৰাজসভাত মোৰ বিলাপে কাৰোবাৰ হিয়াত
তুলিছিল নে কঁপনি ?
মই মহাভাৰতৰ কিংবদন্তী ।।
আকাঙ্ক্ষিত ইচ্ছা মোৰ মৰহি শুকাল
মাতৃ ধাত্ৰীৰ

চাদৰ

ৰীতা বৰুৱা

পিতায়ে হাটৰ পৰা আনি দিয়া
হেজাৰ পকোৱা সূতা
উঘাই বাতি কৰি
আয়ে তোক বৈছিল
তঁাতত

আইৰ সেওঁতাৰ সেন্দূৰ যেন
ৰঙা পাৰি
কেঁচ বহা আঁচল আৰু
দেহত আকাশৰ তৰা বাছি
আয়ে তোক পিন্ধোতে
পিতায়ে আইলৈ
ৰ লাগি চাইছিল
নিশালৈ বৰষুণ নামিছিল
পিতাই আজি আৰু নায়।
গুচি গ'ল হ'বলৈ আকাশৰ তৰা
আৰু সিদিনাই ওচৰৰে
খুৰী বৰমাহঁতে খুলি পেলালে তোক
আইৰ দেহৰ পৰা

তেতিয়াৰে পৰা তই আছগৈ
আইৰ পেৰাৰ তলিত
বুকুৰ ভাঁজে ভাঁজে সামৰি
আই আৰু পিতাইৰ
সুখৰ সুৰীয়া দিনবোৰ।

অনন্তধামলৈ আমন্ত্ৰণ

ৰিণ্টি শৰ্মা
গুৱাহাটী

অৱৰুদ্ধ আত্মাৰ অশ্ৰু বন্যাত
আছে আশাৰ অলি ।

অনুভৱ অনুপম
অনুভূতিৰ অনুকম্পন
অজান আবেগৰ
অস্বুট আৰ্তনাদ
আশাৰ অভিনৱ আৱিষ্কাৰ ।

আকাশলগ্নী আকাংক্ষা
অস্ত আকাশৰ আন্ধাৰত
আৱদ্ধ অৱচেতনা
আবেগৰ অনুৰণন
অশৰীৰী আত্মাৰ অম্লান অশ্ৰু ।

আশাৰ অগ্ৰগতিত
অনাবিল আনন্দ
অমানিশাৰ আকাশত
আছে অজান আতঙ্ক
অনিৰ্বাণ আত্মিৰ আয়োজনলৈ
অতৃপ্ত আত্মাৰ
আমন্ত্ৰণ অনন্তধামলৈ
আত্মা আগুৱাইছে অহৰ্নিশে

আহ ও আহ আহ আহ !

যি বাটেৰে তেওঁ আহিছিল

বীতা ৰাণী মালী
তেজপুৰ

মানুহজনে
কোনো দিনে নাজানিছিল
নিজৰ ঘৰখন কেনেকৈ চলিছিল
তেওঁ নাজানিছিল
পত্নীয়ে কেনেকৈ ঘৰখন চলোৱাৰ নামত
বহু নিশা উজাগৰে কটাইছিল...
তেওঁ কোনোদিনে নেদেখিছিল
পত্নীৰ ক'লা পৰা চকুৰ গুৰি
আৰু শুকাই যোৱা অশ্ৰুৰ টোপালবোৰ
নীৰে বৈ অহা হুমুনিয়াহবোৰে
তেওঁক কোনো দিনে বিচলিত কৰিব পৰা নাছিল
তেওঁ মাথো জানিছিল
আশে-পাশে জী উঠিবলৈ লাগে এধানি পোহৰ
বুজি উঠিছিল নিজে ত্যাগৰ এটি মূৰ্তি হ'বলৈ
সেয়ে মানুহজনে
নিতৌ পুৱা কান্ধত মোনাটো লৈ দীঘল খোজেৰে
অবিৰত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিল
কণ-কণ শিশুৰ পৃথিৱীখনত তেওঁ যে আছিল
এখন আকাশ অথবা এজোপা গছ
তেওঁ আছিল জ্ঞানৰ জ্যোতিধাৰা
এজোপা বটবৃক্ষ হৈ তেওঁ বহুদূৰ লৈ গৈছিল
কণ-কণ শিশুক ।
জ্ঞানৰ পৰিধি বিশাল কৰা মানুহজন
শিশুহঁতৰ চকুৰ মণি হৈছিলগৈ—
দোপাল-পিটা বৰষুণ জাক মূৰৰ ওপৰত লৈও তেওঁ
কোনোদিন ভাগৰা নাছিল ।
শিশুৰ পৰা ক্ৰমশঃ ছাত্ৰ হ'বলৈ ধৰা সকলৰ ওচৰত
শিপাইছিল গভীৰৰ পৰা গভীৰতৰলৈ...
এটি পৰিচয়...
“গুৰু-শিষ্যৰ মণিকাঞ্চন সংযোগ”
বুৰঞ্জীয়েও তাকে কয় ।

আপুনি মোৰ প্ৰেমত নপৰিব

বীণু বৰঠাকুৰ
ভেটাপাৰা, গুৱাহাটী

আজিয়েই কৈ থওঁ
আপুনি মোৰ প্ৰেমত নপৰিব।
মোৰ আশে পাশে
মোৰ লগে লগে
আপুনি থাকক।
কিন্তু
প্ৰেমৰ বান্ধোনেৰে
নেবান্ধিব মোক।
উশাহবোৰ প্ৰেমত
বিষাক্ত হয়।
নিশাহবোৰ প্ৰেমত
কলুষিত হয়।
হৃদয়ৰ বান্ধোন হয়
আত্মবিশ্বাসৰ বলিদান।
প্ৰেমত পৰিলেই
কৰিব লাগে
অপমান অপবাদৰ
সুৰাপান।

চিনিক

ৰবুল দাস
দেউৰীগাওঁ, তেজপুৰ

“A cynic is a person who knows the price of everything but the value of nothing” ----Oscar Wild

এদিন নীৰে মোক সুধিলে ‘এবটল পানীৰ দাম
কিমান?’
মই ক’লো ভালেই কৰিলা
আধান খাই পেলাই দিয়াজনক নুসুধি মোক
সুধিলা।

পিয়াহত থকাজনক সুধিবা
পানীৰ দাম কিমান?

সি ক’লে
গোটেই গোলকটো দেখোন নীলা
কোনোবা পিয়াহত থাকিব কিয়?
মই তাক এই বুলি বুজাব নোৱাৰো
(এই ধৰণী মানুহেৰে ভৰা তথাপি মানুহ
অকলশৰীয়া)

আন এদিনৰ কথা
সি মোক সুধিলে—
এসাজ ভাতৰ দাম কিমান?
মই ক’লো ভোকা তুৰজনক সুধিবা
(হোটেলত, ৰেষ্টুৰেণ্টত, বিয়াঘৰত) উভৈনদী ভাত
দেখা ল’ৰাটোৱে আকৌ সুধিলে
‘মানুহ ভোকত থাকিব কিয়?’
কাৰ ভাত কোনে কাঢ়ি খায়
তাক মই কেনেকৈ বুজাওঁ।

সহস্র কবিৰ সহস্র কবিতা

অষ্টম ভাগ
সম্পাদনা
চবিন চন্দ্ৰ নাথ

হাঁহিৰ আঁৰৰ ব্যাথা

মুনমী স্নিগ্ধা গুঞ্জন
কলিয়াবৰ, নগাঁও

হাঁহিবোৰ উৰি ফুৰে চৌদিশে
ভাললগাকৈ...
হাঁহিবোৰ আঁৰ চকুৰে চাওঁ,
হাঁহিবোৰৰ আঁৰতো যে লুকাই থাকে
হাজাৰ কাহিনী এঙাৰৰঙী
সুখ দুখৰ যে কিমান ব্যাথা
যি আনে নেদেখা আনে নুবুজা ।

বুকুত থাকে এক যম্ভণাৰ মন্দিৰ
হাঁহিৰ আঁৰৰ আনে নেদেখা
অসুখ বোৰত বং সানি লৈ
সুখী হৈ ধৰা দিব লাগে...

প্ৰতিটো হাঁহিৰ আঁৰত
একোটা জীয়া কাহিনী লুকাই থাকে
প্ৰাপ্তি-অপ্ৰাপ্তি, সুখ-দুখ
অথবা অলপ মৰম ভালপোৱাৰ ।

হয়তো কিমান হাঁহিয়ে যে
উজাগৰে কটাইছে!
কিমনে যে উচুপিছে কত নিশা
আৰু...
পুৱা সাৰ পায়ৈ
হাঁহিটো মুখতে সজাই লৈ
ৰঙীণ হৈছে সুখী কৰি চৌপাশ ।

গান গায় ভালপোৱা ছোৱালীজনীৰ দেশলৈ

পংকজ জইসী
গহপুৰ

তাইৰ সুৰ
সৰি থকা নিয়ৰৰ
টোপালৰ দৰে...
তাইৰ সুৰৰ লহৰত
হিয়াত গোট মাৰি থকা
বৰফ চেঁচা বিষাদৰ টুকুৰাটো
গলি গলি সৰি পৰে
চকুলো হৈ ...
বিষাদৰ চকুলো তেতিয়া
সুখ হৈ সৰে;
তাইৰ জিভাৰ কমপনত
সৃষ্টি হোৱা শব্দৰ
পৰশে দিয়া সুখ ।
আস !
সেয়াই হেনো 'সুখৰ চকুলো'
তাই নাম দিছে।
মযডো তাইৰ সৈতে
সুৰত সুৰ মিলাও কেতিয়াবা ..
মোৰ সুৰত হেনো
ভাগৰুৱা উশাহ বোৰ সৰকি পৰে,
তাই কয় ।
'গানে সুখ আনে'-
মই তাইক কওঁ;
সুৰৰ লহৰবোৰত
ভাগৰখিনি বৈ যায় উশাহ হৈ,
আৰু মই, তাইৰ সুৰৰ সুগন্ধি খিনি
মোৰ উশাহতে সামৰি ভটিয়াই যাও
তাইৰ গানৰ দেশলৈ ..
বেণী গুঠা চুলিটাৰি লৈ
পখিলাৰ সতে উমলি থকা
দিনৰে পৰাই

তাইৰ গানৰ সৈতে মোৰ চিনাকি;
'অ চিত পখিলা পাখি যে দুখিলা' ..
মোৰ আজিও মনত পৰে
তাইৰ কোমল দুটি গুঁঠৰ
সেই গুনগুন !
মাকে বান্ধি দিয়া
ৰঙা ফিতাডাল লিৰিকি লিৰিকি
তাই গাইছিল
'আজলী ছোৱালী নানা ফুলে তুলি' ..
আজিও শুনি যাও
তাইৰ সেই যাদুকৰী সুৰৰ
মোহনা,
কিছু ক্ষণ স্তব্ধ হৈ ৰয়
মোৰ হৃদয়ৰ ধপধপনি !
তাই মোৰ বুকুত হাত দি
চুই চায় আৰু কয়-
বাহ !
কি অভিমানী তোমাৰ হৃদয় .. ?
মই কওঁ-
তোমাৰ গানৰ আকুলতাই
মোৰ দৰে
হেজাৰজনৰ হৃদয়
অভিমানী কৰি তুলিব পাৰে ..
তাই জানে,
মোৰ মনৰ সৰল হেঁপাহবোৰৰ
কথা;
সেয়েহে আজিও তাই
মোক লৈ গুছি যায়
সেই গান গায় ভাল পোৱা
ছোৱালীজনীৰ দেশলৈ .. ।

বানে গৰকা গাঁওখনি

সুমিত্ৰা দাস
গহপুৰ

বানে গৰকা
মৰমৰ গাঁওখনিৰ
জৰাজীৰ্ণ অৱস্থা দেখি
বুকুখনে আজি
হাহাকাৰ কৰি উঠিছে...

খেতিয়কৰ অতিকৈ আপোন
সেউজীয়া পথাৰখনিত আজি
নিষ্ঠুৰ সংহাৰী বানে
যেন এখনি শুকুলা চাদৰহে
মেলি থৈছে...
খাদ্যৰ তাড়নাত
পথৰ দাঁতিতে
বাহৰ পাতি থকা জীৱ জন্তুৰ
যন্ত্ৰণা কাতৰ চিৎকাৰত
অন্তৰখনে আজি
উচুপি উচুপি কান্দিছে...
এমুঠি আহাৰ
অকণমান বস্ত্ৰৰ অভাৱত
কণ কণ শিশুহঁতৰ
শুকাই থকা মুখায়ৰ দেখি
দুচকুৰে আজি
অশ্ৰুৰ নিজৰা বৈছে...
সময়ৰ বুকুত এদিন
ধনে ধানে উপচি থকা
ভৰপূৰ গাঁওখনৰ
আজি এই ৰূপ দেখি
মনৰ মাজত যেন
এজাক ধুমুহাৰহে সৃষ্টি হৈছে।

ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি

অনুপম দাস
গহপুৰ

ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি
হৃদয়ত উঠে লহৰ মোৰ
মনো অস্থিৰ
মাথো তুমি তুমি ভাৰনাই থাকে বেৰি।

ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি
হৃদয়ৰ বননিত মোৰ
তল সৰা সুবাস দিবলৈ
মন উগল থুগল কৰি

কৰিব আঁৰতি
নিয়ৰৰ মুকুতাই
জনাব পুৱা আদৰণি।

ধুমুহা হৈ আহি তুমি
মোৰ মন ফুলনিত
ফুলি ৰুৱা তোমাৰ
প্ৰেম নামৰ বট বৃক্ষজোপা
কিয় যোৱা নিমিষতে উভালি।

ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি
হৃদয়ত দিবলৈ আঘাত
মৌচুমী হৈ আহি
যোৱা না থৈ আঁকি তোমাক
মোৰ কুসুম কোমল

ধুমুহা হৈ অহা কিয় তুমি
মৌচুমী হৈ আহা
জোৰাবা মোৰ
হৃদয়ৰ বকুল বননিত,
নিশা সৰগৰ তৰাই

হৃদয়ৰ সেউজীয়া বননিত,
যিয়ে বিলাব সুগন্ধি
শেৰালীৰ সুবাস
মোৰ হৃদয়ত পুৱা গধূলি।
ধুমুহা হৈ অহা কিয় বাৰু তুমি?

চশমা

কিৰণ দাস
মাজুলি

মোৰ সমাজক আজি এজোৰ
নতুন চশমাৰ প্ৰয়োজন...।
দৃষ্টিদোষ দূৰ কৰি,,
নৱযুগৰ নতুন জগত দৰ্শন কৰিবলৈ।

কৌশলীয়ে কৌশলগত ভাবে
তাহানিতে জোৰেৰে পিন্ধাই দিয়া
শতিকাৰ কুটিল অৱদমন নিষ্পেষণৰ
ফ্ৰেমত লাগি থকা ঘোলাপৰা
স্বচ্ছতাহীন কাচৰ টুকুৰা দুটা দলিয়াই
বৰ্তমানৰ বাস্তবৰ দুনিয়াক চাৰলৈ
মোৰ সমাজক আজি
এজোৰ অন্তৰ্দৃষ্টি সমৃদ্ধ
নতুন চশমাৰ অত্যাৱশ্যক।

বুজি পোৱা নাই আজিও
মোৰ সমাজৰ অগননে
তেওঁলোকে পিন্ধি থকা
পুৰণি চশমাই-
কৰা নাই দূৰ তেওঁৰ দৃষ্টি ভ্ৰম
কৰা নাই সুৰক্ষা দুচকুৰ মণি
দিয়া নাই সৌন্দৰ্য্যতা মুখমণ্ডলৰ।

খুলিও চোৱা নাই—আজিও
মোৰ সমাজৰ বহুজনে
সেই কুটিল ঘোলাপৰা চশমা
দেখা পাবলৈ নিজৰ শৰীৰৰে দাগ
আৰু
প্ৰগতিৰ দিশে যোৱা যুগান্তৰৰ বাট

আমি এজাক ধৰ্ষিতা

কাঞ্চন সাউদ বৰা
লক্ষেশ্বৰ, গুৱাহাটী

কিমান দিন আহিবি তহঁত মোৰ কাষলৈ ?
মোক কিমান দিন স্পৰ্শ কৰিবি ?
মোৰ দেহৰ উতলি থকা যৌৱন উপভোগ
কৰি
উঁচিৰিঙাৰ দৰে জ্বলি জ্বলি শেষ হ'ব এদিন।
এনেকৈয়ে এদিন দুদিনকৈ নিশেষ হ'ব
তহঁতৰ আভিজাত্যৰ পাহাৰখন।
তহঁতে মোক সজালা এগৰাকী ধৰ্ষিতা,
চোৱা মোৰ চোলাটো ফাটি-ছিটি গৈছে।
এয়া তেজৰ ঢেঁকুৰাবোৰ গোট বান্ধিছে।
তহঁত এজাক হিংস্ৰ পশু,
সতীত্ব হৰণেই তহঁতৰ প্ৰবৃত্তি।
দিনত সমাজৰ নামী-দামী এজন ভদ্ৰলোক
ৰাতি হ'লে সুৰাৰ ৰাগীত
মাতাল এজাক মুখা পিন্ধা নৰপিশাচ।
তহঁতৰ মাতাল আক্ৰমণত
আমি এজাক নিৰ্দোষী ধৰ্ষিতা।
আমিবোৰ এতিয়া পথভ্ৰষ্ট পথিক,
উচুপনিত হিয়া আমাৰ জৰ্জৰিত
সঠিক নাই আমাৰ ঠিকনা।
আমাৰ ভৰ যৌৱন,
এতিয়া কলুষিত।
আমাৰ পৰিচয় এতিয়া,
পতিতালঞ্জয়ৰ এগৰাকী পতীতা
তাতেই আমি সন্তুষ্ট।
কিয়নো আমাৰ সান্নিধ্যলৈ আহে
বহু নামী-দামী মুখা পিন্ধা ভদ্ৰলোক।
এয়াই আমাৰ জীৱনৰ ইতিবৃত্ত
আমি এজাক ধৰ্ষিতা।
ভদ্ৰ সমাজৰ নষ্ট চৰিত্ৰৰ
মানুহ এজাক আমাৰ চিনাকি।।

আলই-আথানি স্বপ্ন আৰু জীৱন

শংশাকৰ বৰুৱা
গহপুৰ, বৰঙাবাৰী

তোমাৰ দুচকুত দেখা সপোনবোৰ
কেতিয়াবা চক্ৰবেছ এটা হৈ ঘূৰি ফুৰে মোৰ
চাৰিওফালে
বৃত্তকাৰে

কোনে কয় প্ৰেম আছে ?
এইবোৰ হিয়াৰ মীমাংসাহে মাথো
সকলোবোৰেই কেৱল অংক
তোমাৰ আৰু মোৰ সৃষ্টিও অংকতেই
মাথো আমিবোৰ এদিন শেষ হোৱা
এটি-এটি সমীকৰণ

তোমাৰ দুচকুত দেখা সপোনবোৰ
কেতিয়াবা ধূলিকণা হৈ ঘূৰি ফুৰে
মোৰ চাৰিওফালে
বৃত্তকাৰে

লাহে-লাহে জীৱনক বুজিব পাৰিলো
তুমি ভাঙোনমুখী স্বপ্ন হোৱাতহে
মই তোমাৰ দৰে হ'ব নোৱাৰিলো
আৰু তুমি মোৰ দৰে
এতিয়া তুমি সাথৰ হোৱা বাৰে-বাৰে চ

তোমাৰ দুচকুত দেখা সপোনবোৰ
কেতিয়াবা মেঘ হৈ উৰি ফুৰে
মোৰ আকাশেৰে
বৃত্তকাৰে

কিয় প্ৰকাশ কৰি থাকিব লাগে বাৰে বাৰে

বসন্ত নিবিড়
নলবাৰী

কিয় প্ৰকাশ কৰি থাকিব লাগে বাৰে বাৰে
যে তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?
কথাৰ আৰম্ভণি কৰিব নজনা ল'ৰা জনে
তুমি কথা কোৱাৰ সুযোগ নোপোৱা কৰি পেলোৱা সময় খিনিয়ে জানো প্ৰমাণ নহয়
তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?

তুমি ভবাৰ দৰে নহ'য় কথা বোৰ
তোমাৰ এষাৰ মাত শুনিবলৈ তেওঁ হেজাৰ নিশা গান শুনি পাৰ কৰি দিব পাৰে
অথচ তোমাক “কেনে আছা” বুলি সুধিব নোৱাৰিব পাৰে কোনোদিনে ,

তেওঁ তোমাৰ আঙুলিত ধৰি গোটেই মহানগৰ ঘূৰি ফুৰিব নোৱাৰাৰ যন্ত্ৰণাত
গোটেই দিনটো নদীৰ টো চাই বহি থাকিব পাৰে
অথচ তোমাৰ আগত প্ৰকাশ নকৰিব পাৰে
যে তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?

তেওঁ তোমাক নক'ব পাৰে কোনোকালে
আহা আকৌ এবাৰ উজনি মূৰা ৰেল খনৰ এটা ডবাত তুমি
আন এটা ডবাত মই বহি
হেৰাই যাওঁ অগণন যাত্ৰীৰ মাজত
তুমি মোৰ চকুত
আৰু মই তোমাৰ বুকুত ...

নক'ব পাৰে তোমাক মুখ খুলি
আহা আকৌ এবাৰ দীঘলী পুখুৰী পাৰৰ সেই শুকান ৰুটি বেচা বাইদেউ গৰাকীৰ বেঞ্চখনত বহি
তোমাক আকৌ এবাৰ নতুনকৈ চাওঁ
আহা আকৌ এবাৰ আধা লিটাৰ পানী বটল এটা দুয়ো ভগাই খাওঁ
ভালপোৱাৰ আলাপ অবিহনে তোমাৰেই প্ৰেমিক হৈ মৰি যাওঁ,
তেওঁ তোমাক একোৱেই নক'ব পাৰে,

কিয় প্ৰকাশ কৰি থাকিব লাগে বাৰে বাৰে
যে তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?
হয়তো কথা বোৰ এনেকুৱাও হ'ব পাৰে
তেওঁ সুখী হ'ব বিচাৰে
অথচ তোমাক কব নোৱাৰে,
যে তুমি অবিহনে তেওঁৰ কোনো অস্তিত্ব নাই,
তেওঁ কলিজা ফালি দেখুৱাই দিলেই তুমি দুখী হ'বা বুলিয়েই কিজানি
হাঁহি হাঁহি নিশব্দে নীৰৱে নিঃশেষ হৈ গৈ আছে তেওঁ
তাৰ খবৰ জানো তুমি ৰাখিছা নে আন কোনোবাই ৰাখিছে ?
তেন্তে কিয় প্ৰকাশ কৰি থাকিব লাগে বাৰে বাৰে
যে তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?

তোমাৰ পাপ লাগিব বুলিয়েই তেওঁ আজিকালি
সোনকালে শোৱাৰ অভিনয় কৰে
ঈশ্বৰৰ চকুত ধূলি মাৰে
ইয়াতকৈ আৰু এজন প্ৰেমিক এনে কি প্ৰমাণ কৰিব পাৰে
যে তেওঁ তোমাক কিমান ভালপাই ?

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন কাৰ্যবাহী সমিতি

প্ৰতিষ্ঠাপক/সভাপতি

হিতেশ গোস্বামী

সাধাৰণ সম্পাদক

গুনীন ফুকন

উপ-সভাপতি

চুমি শৰ্মা গোস্বামী

মুখ্য উপদেষ্টা

ড° নগেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা

উপদেষ্টা মণ্ডলী

সুকীৰ্ত্তি দাস

কিৰণ কুমাৰ গগৈ

ড° জগদীশ পাটগিৰি

ড° জয়ন্তীমালা চক্ৰৱৰ্তী

কাৰ্যবাহী সদস্য

লিলি শৰ্মা

গায়ত্ৰী কৌশিক

ভনিতা গোস্বামী

জয়দেৱ মালাকাৰ

শ্যামন্ত দেৱ বৰুৱা

‘সহস্ৰ কবিৰ সহস্ৰ কবিতা’ এই গ্ৰন্থখনি আমাৰ এক বিনম্ৰ প্ৰয়াস।

অজানিতে আৰু অজ্ঞতাৰ বাবে হ’ব পৰা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে আমি সকলোৰে ওচৰত বিনম্ৰতাৰে ক্ষমা বিচাৰিছোঁ।

আপোনালোকৰ দৃষ্টিত নিবন্ধ হোৱা যিকোনো ভুল যেনে— কবিতাৰ মানদণ্ড, শব্দ, ব্যাকৰণ, ভাষা, বাক্যৰ গাঁথনি ইত্যাদি আমাক অৱগত কৰিলে আমি কৃতৰ্থ হ’ম আৰু অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ পাঠকসকলো উপকৃত হ’ব।

আমাৰ বিনম্ৰ প্ৰয়াস অসমীয়া ভাষাক উপযুক্তভাৱে ব্যৱহাৰ কৰি নতুন প্ৰজন্মক মাতৃভাষাৰ সোৱাদ দিয়া।

বৰ্তমানৰ ডিজিটেল সংস্কৰণসমূহ একত্ৰিত কৰি এক হাজাৰ কবিৰ এক হাজাৰ কবিতা সন্নিৱিষ্ট কৰি এই গ্ৰন্থখনি ছপা আকাৰে প্ৰকাশ কৰাৰ পৰিকল্পনা লৈ আমি সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন আগবাঢ়িছোঁ। আপোনালোকৰ সহযোগ আৰু পৰামৰ্শই আমাক কৃতজ্ঞ কৰিব।

—সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

সংস্কাৰধ্বনি ফাউণ্ডেচন

ৰূপালীম পথ, সাউকুছি, গুৱাহাটী-৪০

ফোন : ৯৯৫৭৮-৮৪৪০০, ৯৬৭৮০-৭০৭৭৬

Regn No. RS/KAM(M)/263/U/152 OF 2019-2020

Website : www.sanskardhwani.org, E-mail-sanskardhwani@gmail.com

---